

Anexă
Planul de Management al Sitului Natura 2000
ROSPA0103 Valea Alceului

CUPRINS

A. INTRODUCERE.....	6
A.1. Scopul Planului de Management	6
A.2. Baza legală a Planului de Management	7
B. DESCRIEREA SITULUI NATURA 2000 ROSPA0103 VALEA ALCEULUI	8
B.1. Informații Generale	8
B.1.1. Localizare.....	8
B.1.2. Cadrul legal și administrativ pentru management.....	9
B.1.3. Drepturi de proprietate, administrare și folosință a terenurilor.....	12
B.1.4. Factorii interesați.....	13
B.1.5. Resurse pentru management și infrastructura	16
B.1.5.1. Administrare	16
B.1.6. Planuri și programe relevante pentru managementul Ariei Protejate	17
B.1.7. Scurt istoric al managementului și al activităților major de management	17
B.2. Mediul fizic.....	19
B.3. Mediul biotic	24
B.3.1. Context biogeografic	24
B.3.2. Fauna	24
B.3.3. Ecosisteme.....	30
B.3.4. Peisajul	30
B.3.5. Procese naturale.....	30
B.4. Informații socio-economice și culturale.....	32
B.4.1. Comunități.....	32
B.4.2. Aspecte demografice	32
B.4.3. Utilizarea terenurilor și resurselor naturale.....	33
B.4.4. Economia locală	35
B.5. Cercetare	37
B.6. Acțiuni de management majore desfășurate în Aria Protejată	37
C. EVALUAREA SITUAȚIEI ACTUALE	38
C.1. Valori.....	38
C.2. Presiuni și amenințări.....	40
C.3. Evaluarea tendințelor în starea valorilor ariei protejate	47
D. STRATEGIA DE MANAGEMENT	48
D.1. Viziunea.....	48
D.2. Strategia de management	48

D.3. Planul operațional	48
D.4. Activități și măsuri de management specifice pentru implementarea planului operațional	55
E. ASIGURAREA IMPLEMENTĂRII PLANULUI DE MANAGEMENT	60
E.1. Sistemul de luare a deciziilor	60
E.2. Resurse necesare pentru implementarea Planului de Management	60
E.3. Monitorizarea implementării Planului de Management	62

Glosar de termeni utilizați în Planul de management

Habitat de interes de conservare – habitate de interes comunitar incluse în Formularul Standard, habitate importante pentru speciile de interes comunitar incluse în Formularul Standard - ca loc de hrănire, reproducere, adăpost - habitate rare la nivel național.

Habitat prioritare – habitate considerate rare sau valoroase la nivel european, pentru care au fost stabilite strategii de conservare la nivel comunitar.

Specii de interes de conservare – specii de interes comunitar, incluse în Formularul Standard, specii importante pentru speciile de interes comunitar, incluse în Formularul Standard - de exemplu ca hrană - specii rare protejate la nivel național.

Defrișare – îndepărtarea totală a vegetației lemnoase de pe o anumită suprafață. În cazul în care termenul se utilizează pentru o suprafață din fond forestier, descrie o acțiune de îndepărtare a vegetației lemnoase cu scopul de a schimba categoria de folosință - scoaterea din fond forestier-.

Direcție de management – în sensul utilizat în acest Plan de Management, termenul descrie ceea ce se dorește a se realiza prin activități și măsuri de management. Se definesc pentru o perioadă de cel puțin 5 ani, detalierea activităților/acțiunilor specifice urmând să fie făcută în planurile de lucru anuale.

Activitate de management – una sau mai multe acțiuni care contribuie la obținerea rezultatelor dorite pentru fiecare direcție de management, cum ar fi, de exemplu, activități de patrulare, control, educație, realizarea unor trecători pentru pești sau distrugerea parțială a pragurilor de fund pentru a ajuta menținerea speciei, et cetera. Acestea sunt parțial descrise la Capitolul D5 și se stabilesc cu ocazia întocmirii planurilor de lucru anuale.

Măsuri de management – sunt reguli specifice de utilizare a terenurilor și resurselor din Aria Protejată impuse de statutul de Arie Protejată, respectiv de necesitatea atingerii obiectivelor Ariei Protejate, de obicei incluse în Regulamentul Ariei Protejate. Exemplu: cosirea pajștilor de interes de conservare numai după data de 1 iulie.

Management adaptabil – acțiunile de management sunt astfel definite încât să permită adaptarea la modificări ale sistemelor naturale intervenite pe perioada de aplicare a planului de management sau redefinirea activităților și măsurilor de management, dacă prin monitorizare se dovedește că acest lucru este necesar.

Management participativ – planificarea și implementarea activităților de management se face cu implicarea / participarea factorilor interesați.

Management activ – în cazul prezentului document, termenul se folosește pentru a indica necesitatea realizării unor activități și măsuri de management destinate special menținerii stării favorabile de conservare a speciilor și habitatelor de interes de conservare. Fără activitățile și măsurile respective, există posibilitatea degradării/pierderii valorilor, cum ar fi de exemplu pierderea de habitate importante de pajști în cazul necosirii fânețelor.

Activități cu impact – activitățile care au asemenea caracteristici încât se consideră că generează un impact asupra mediului. Cele cu impact semnificativ sunt definite de legislație.

ROSPA0103 Valea Alceului din județul Bihor, numit în continuare Situl Natura 2000 Valea Alceului, a fost desemnat pentru a proteja și conserva valori naturale deosebite pentru România și Uniunea Europeană.

Este o zonă foarte importantă, întrucât este printre ultimele care mai păstrează o diversitate mare a habitatelor specifice cuibăririi și hrănirii unor specii de păsări, dar deține de asemenea și specii de interes conservativ global precum vânturelul de seară - *Falco vespertinus*. Colonia de la Livada de Bihor constituie și un loc important de înnoptare pentru vântureii de seară în perioada de migrație.

Viziunea pe termen lung pentru această zonă a fost definită astfel:

Situl Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului este un refugiu de zone umede pe Valea Alceului respectiv cursul Crișului Repede, importante pentru natură - în vecinătatea zonelor utilizate intens de om - cu un mozaic viu, expresie a florei și faunei variate și bogate.

Pentru realizarea acestei viziuni este necesar ca toți cei care trăiesc în această zonă, toate autoritățile și instituțiile cu rol în managementul terenurilor și al resurselor, să înțeleagă cât este de important să se mențină și chiar să se îmbunătățească starea valorilor deosebite care se găsesc aici și să contribuie în mod activ la păstrarea lor.

Un obiectiv, extrem de important pentru această arie protejată, este asigurarea menținerii și refacerii stării favorabile de conservare pentru toate speciile și habitatele de interes comunitar, așa cum se prevede în directivele europene de conservare a naturii. Nerealizarea acestui obiectiv poate atrage sancțiuni severe din partea Uniunii Europene.

Valorile identificate în această arie protejată nu sunt importante doar din punct de vedere strict al conservării naturii, dar și ca resurse naturale sau asigură servicii de mediu care influențează condițiile de trai ale comunităților locale.

Pentru păstrarea acestor valori vor fi planificate și realizate măsuri de management variate, grupate în acest plan pe domenii, și anume:

Programul 1. Managementul biodiversității: Menținerea / refacerea stării favorabile de conservare pentru speciile de interes conservativ prin îmbunătățirea măsurilor actuale de management al terenurilor și aplicarea lor, în colaborare cu proprietarii /administratorii de terenuri și resurse naturale.

Programul 2. Informare și conștientizare: Creșterea nivelului de acceptare a Sitului Valea Alceului, precum și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare, prin activități de informare și conștientizare, în colaborare cu factorii interesați și comunitățile locale.

Programul 3: Administrare: Asigurarea unei structuri funcționale de management în scopul implementării eficiente a Planului de Management al Sitului Valea Alceului.

Programul 4. Monitorizare și evaluare: Implementarea unui sistem de monitorizare a planului de management prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării planului de acțiune.

Realizarea acestor programe nu este doar responsabilitatea celui ce administrează aria protejată, respectiv a Custodelui, întrucât legea prevede responsabilități și obligații, atât pentru toți proprietarii și administratorii de terenuri, cât și pentru autorități. Ca urmare este foarte important ca implementarea planului de management să se facă în parteneriat și prin colaborare cu factorii interesați. Planul de management al ROSPA0103 Valea Alceului conține o descriere succintă a ariei protejate, o prezentare a valorilor și amenințărilor identificate, o evaluare a tendințelor și, în baza acestora, stabilește măsurile de management în planul operațional. Planul conține și o evaluare a necesarului de resurse financiare. Planul de monitorizare stabilește cadrul pentru monitorizarea eficienței măsurilor de management, a administrării ariei protejate, urmând să ofere informații importante pentru adaptarea măsurilor de management pe viitor. Planul se constituie într-un ghid extrem de important nu numai pentru administratorul/custodele ariilor protejate, cât și pentru autorități, instituții, proprietari și administratori de terenuri.

A. INTRODUCERE

A.1. Scopul Planului de Management

Planul de management a fost elaborat în vederea identificării strategiei de management a Sitului Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului și stabilirea măsurilor de management și de monitorizare, astfel încât să se realizeze obiectivele pentru care a fost desemnat situl.

Complexitatea managementului ariei protejate este dată în principal de:

- multitudinea de valori pentru care a fost declarată aria protejată,
- deranjul uman este semnificativ și constă în tăierea arborilor și vânătoarea ciorilor în perioada de reproducere,
- numeroasele presiuni și amenințări prezente în zonă,
- numărul mare al factorilor interesați: proprietari și administratori de terenuri și resurse naturale, comunități locale, autorități, instituții, organizații,
- faptul că responsabilitatea pentru implementarea activităților și măsurilor de management nu revine numai custodele Ariei Protejate ci și factorilor interesați,
- necesitatea definirii condițiilor în care comunitatea se poate dezvolta durabil cu menținerea valorilor și a serviciilor naturale, cel puțin la starea lor actuală sau chiar îmbunătățirea lor,
- caracterul neprevăzut al schimbărilor din natură și necesitatea adaptării la aceste schimbări.

Ca urmare, se impune o planificare atentă, asigurând-se cadrul necesar pentru un management adaptabil și participativ.

Managementul adaptabil se referă la posibilitatea adaptării soluțiilor de management la realitățile caracteristice fiecărui moment. Având în vedere că acest plan trebuie să stabilească măsuri de management pentru gestionarea unor valori naturale supuse unor modificări greu de anticipat, modificări ce pot apărea, atât din cauza unor factori naturali cât și din cauza unor factori antropici, planul operațional a fost astfel stabilit încât să permită flexibilitate în stabilirea zonelor, în care se fac intervențiile și în detalierea măsurilor de management, având astfel un caracter adaptabil. Principiul managementului participativ impune implicarea factorilor interesați, atât în procesul de elaborare a planului, cât și în implementarea acestuia. Pe parcursul elaborării planului au fost organizate întâlniri și dezbateri cu factorii interesați, Custodele depunând eforturi semnificative pentru a se asigura că toți cei interesați au fost informați și consultați în mod corespunzător, fie prin întâlnirile publice organizate, fie prin întâlniri cu specialiști de la instituțiile principale, cu responsabilități în zona sitului.

Planul de management stabilește responsabilitatea implementării măsurilor speciale de management pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale, impunând implicarea nu numai a custodelui, dar și al autorităților, așa cum se precizează în articolul 21 aliniatul 6 al Ordonanței de urgență a Guvernului 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice modificata prin: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 154/2008; Legea nr. 329/2009; Hotărârea Guvernului nr. 1432/2009; Legea nr. 49/2011:

”Autoritățile locale și naționale cu competențe și responsabilități în reglementarea activităților din ariile naturale protejate sunt obligate să instituie, de comun acord cu administratorii ariilor naturale protejate și, după caz, cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, măsuri speciale pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale din ariile naturale protejate, conform prevederilor planurilor de management.” Ca urmare, Planul operațional detaliat, de la Capitolul D.4, stabilește responsabilitățile pentru implementarea acțiunilor de management.

Strategia de management, respectiv viziunea, obiectivele specifice pe domenii și subdomenii, direcțiile de management și acțiunile, respectiv măsurile de management au fost elaborate cu sprijin tehnic din partea echipei ProPark. Deciziile finale, cu privire la aceste aspecte, au fost luate de către Custode, în urma discuțiilor și consultărilor cu factorii interesați.

Planul de management este un instrument important pentru a atrage atenția asupra importanței naturii și a resurselor naturale pentru dezvoltarea comunităților și a necesității menținerii acestora pentru generațiile viitoare. În vederea asigurării bazelor pentru dezvoltare durabilă a zonei, prevederile Planului de management vor fi integrate în planurile strategice relevante, conform articolului 21 aliniatul 5: ”Planurile de amenajare a teritoriului, cele de dezvoltare locală și națională, precum și orice alte planuri de exploatare/utilizare a resurselor naturale din aria naturală protejată vor fi armonizate de către autoritățile emitente cu prevederile planului de management.”

A.2. Baza legală a Planului de Management

Baza legală este constituită de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare, care la Art. 21. prevede următoarele:

- alineatul 2 - planurile de management și regulamentele se elaborează de către custozii acestora, se avizează de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului/structurile din subordinea acesteia, după caz, și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, cu avizul autorităților publice centrale interesate. .
- alineatul 7 - ariile naturale protejate de interes comunitar sunt create pentru impunerea unor măsuri speciale în vederea conservării unor habitate naturale și/sau specii sălbatice de interes comunitar. În cazul suprapunerii ariilor naturale protejate de interes comunitar cu ariile naturale protejate de interes național, se va realiza un singur plan de management integrat, ținând cont de respectarea categoriei celei mai restrictive.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, cu modificările și completările ulterioare, stabilește prin articolul 11 că ”Ariile naturale protejate de interes comunitar sunt create pentru impunerea unor măsuri speciale în vederea conservării unor habitate naturale și/sau specii sălbatice de interes comunitar.”

B. DESCRIEREA SITULUI NATURA 2000 ROSPA0103 VALEA ALCEULUI

B.1. Informații Generale

B.1.1. Localizare

Aria de protecție specială avifaunistică ROSPA0103 Valea Alceului se întinde pe o suprafață de 3.634 ha și este situat în Regiunea de dezvoltare Nord-Vest, în județul Bihor, Câmpia Crișurilor. Situl se află în imediata vecinătate a localităților Livada de Bihor - comuna Nojorid, Tărian, Girișu de Criș respectiv Toboliu, și cuprinde habitate schimbate/afectate în mare măsură de diferite activități antropice – Figura 1 din Anexa 1.

La nivel regional: Situl este inclus într-o singură regiune de dezvoltare, Regiunea de Dezvoltare 6 Nord-Vest - Transilvania de Nord.

La nivel județean: Situl este situat 100% pe teritoriul județului Bihor aproape de frontiera cu Ungaria - Girișu de Criș - 32,5%, Nojorid - 31,9%, Sânnicolau Român - 16,4%, Toboliu - 19,3%.

Altitudinea minimă este de 92 m, maximă de 133 m iar înălțimea medie este de 108 m. Coordonatele Sitului sunt: Latitudine N 47° 2' 17", și Longitudine E 21° 42' 17".

Situl Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului reprezintă un complex de zone umede și habitate deschise incluzând în principal terenuri agricole, pășuni, un lac de baraj, cursul râului Crișul Repede, o vale canalizată și livezi, situl reprezentând un loc important de cuibărit pentru vânturelul de seară. Situl se întinde în partea central- vestică a județului Bihor, la 10-13 km vest de Oradea. Din Oradea situl se poate accesa pe DN79, înainte de localitatea Nojorid, intrându-se pe DC77 spre satul Livada de Bihor. Situl se mai poate accesa tot din Oradea pe DJ797 spre Tărian, Ghirișu de Criș și Toboliu. Accesul efectiv în sit se poate face din oricare din cele trei localități pe drumuri locale și agricole.

Din punct de vedere administrativ, aria protejată se suprapune peste teritoriul comunelor Nojorid, Sânnicolau Român, Girișu de Criș și Toboliu.

B.1.2. Cadrul legal și administrativ pentru management

Situl Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului este arie naturală protejată de interes comunitar – categoria Aria de Protecție Specială Avifaunistică - conform Directivei Consiliului 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, desemnat prin Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1964/2007, privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România modificat prin Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2387/2011.

Pe suprafața Sitului Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului se suprapune situl ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede.

Limitele Sitului ROSPA0103 Valea Alceului au fost stabilite prin Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, modificat prin Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2387/2011. Harta este pusă la dispoziția factorilor interesați de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului prin intermediul paginii de internet www.biodiversity.ro/n2000, conform actului normativ menționat, precum și în Anexa 1. De asemenea o hartă interactivă a sitului poate fi accesată și pe site-ul custodelui <http://milvus.ro/ariiprotejate/valea-alceului/situl/limite>.

Conform recomandărilor IUCN - Uniunea Internațională de Conservare a Naturii, orice arie protejată poate fi încadrată, în baza obiectivelor de management, într-una din cele șase categorii de management definite de Uniunea Internațională de Conservare a Naturii . Având în vedere principalele obiective de management ale acestei arii protejate, se poate face o corespondență cu categoriile de management prevăzute de Uniunea Internațională de Conservare a Naturii , după cum sunt prezentate în Tabelul 1. Analizând obiectivele de management, se consideră că situl desemnat pentru conservarea speciilor și a habitatelor de interes comunitar corespunde în foarte mare măsură obiectivelor de management ale ariilor protejate din categoria IV Uniunea Internațională de Conservare a Naturii.

Tabelul de mai jos prezintă suprafața fiecărei arii protejate, categoria de management în care se încadrează fiecare, precum și în ce măsură se suprapun diferitele arii protejate. Aceste suprapuneri influențează măsurile de management, așa cum se va vedea la capitolul D.2. Organizarea teritorială a managementului.

Situația Ariei Protejate la care se referă planul de management

Tabel 1

Numele Ariei Protejate	Categoria Ariei Protejate conform		Aria Protejată cu care se suprapune	Suprafața Ariei Protejate cu care se suprapune	
	Legislației Românești	Uniunea Internațională de Conservare a Naturii		S Totală a Ariei Protejate	S suprapusă
Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului	Sit Natura 2000 Aria Specială de Protecție Avifaunistică	IV	ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede	655,90 ha	301,01 ha

Planul nu se referă la speciile pentru care a fost desemnat ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede. Speciile și habitatele pentru care a fost desemnat ROSCI0104 nu se regăsesc printre valorile pentru care a fost desemnat Situl Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului, așadar nu au fost desfășurate cercetări de teren pentru acestea.

În conformitate cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare, articolul 11 măsurile de management pentru Situl ROSPA0103 Valea Alceului sunt aplicabile și pentru rezervațiile incluse în sit. De asemenea, pentru aceste rezervații planul de management conține și măsuri de management specifice, menționate în anexa 10.

În cazul Sitului Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului nu se constată prezența unor rezervații pe suprafața sitului.

Arii protejate limitrofe

ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede este singurul sit limitrof, care, se suprapune în proporție de 42% cu Situl Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului - Figura 1 din Anexa 1. În imediata apropiere a sitului se mai găsesc ROSCI0025 Cefa, ROSPA0097 Pescăria Cefa-Pădurea Rădvani.

Aceste arii protejate sunt importante pentru speciile din Situl Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului, întrucât anumite specii au nevoie de spații întinse, dincolo de limitele Sitului Natura 2000 ROSPA0103 VALEA ALCEULUI, fiind în același timp foarte importantă asigurarea de coridoare ecologice între ele. În plus, colaborarea cu administratorii/custozii acestor arii protejate poate contribui la creșterea eficienței conservării acestor specii și habitate, majoritatea speciilor și tipurilor de habitate fiind comune.

Administrarea Sitului Natura 2000 ROSPA0103 VALEA ALCEULUI

Responsabilitatea administrării ariei protejate revine Custodelui, asigurată de către Asociația Grupul Milvus, în cele ce urmează: „Custodele”, prin Convenția de custodie nr. 0082/25.02.2010, conform Ordinului Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1533/2008 încheiată cu Ministerul Mediului și Pădurilor.

În acest scop Custodele elaborează Planul de Management prin care, respectând zonarea funcțională, se realizează gospodărirea unitară și integrată a Ariei protejate; urmărește respectarea Planului de Management; organizează și desfășoară activități specifice și supraveghează toate activitățile care se desfășoară pe teritoriul ariei protejate, astfel încât să se asigure îndeplinirea obiectivelor de management ale Ariei, în conformitate cu obiectivele de arie naturală protejată de interes național și comunitar stabilite prin OUG 57/2007, cu modificările și completările ulterioare.

B.1.3. Drepturi de proprietate, administrare și folosință a terenurilor

Din punct de vedere al drepturilor de proprietate, administrare și folosință a terenurilor din Situl Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului, se regăsește o situație variată, cu instituții și persoane fizice deținătoare de drepturi asupra terenurilor. Situația exactă a acestora încă nu se cunoaște, Cadastrul General fiind în curs de elaborare.

Sub aspect administrativ situl se află pe suprafața UAT-urilor Nojorid - 31,9%, Girișu de Criș - 32,5%, Sănnicolau Român - 16,4% și Toboliu - 19,3% - Figura 3 din Anexa 1

În cazul *terenurilor agricole* - toate categoriile: arabil, pășuni, fânețe; acestea sunt în cea mai mare parte în proprietatea persoanelor fizice.

Terenurile forestiere sunt reprezentate în Situl Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului de o plantație de salcâm de-a lungul Văii Alceului.

Terenurile cu drumuri de pe teritoriul Ariei Protejate au destinații diferite:

- drumuri publice - destinate circulației rutiere și pietonale, în scopul satisfacerii cerințelor generale de transport ale economiei naționale, ale populației și de apărare a țării, gestionate de Compania Națională de Administrare a Drumurilor Naționale din România - drumurile naționale și europene, de Consiliul Județean Bihor - drumurile județene și de către autorități ale administrației publice locale - drumuri comunale și orașenești, drumuri de exploatare agricolă;
- drumuri de utilitate privată – destinate satisfacerii cerințelor proprii de transport rutier și pietonal spre obiectivele economice, forestiere, petroliere, miniere, agricole, energetice, industriale et cetera., drumuri de acces în incinte și din interiorul incintelor, drumuri pentru organizările de șantier – gestionate de proprietari.

Pe teritoriul Ariei Protejate există un drum județean – care intersectează de două ori situl, drumuri locale – drumuri comunale, drumuri agricole, poteci, drumuri vicinale, străzi.

Terenurile ocupate cu căi ferate, respectiv construcțiile care le deservește, sunt proprietatea publică sau privată a statului și sunt gestionate de Căile Ferate Române.

Terenurile cu ape - luciurile de apă și cursurile de apă, respectiv terenurile cu diguri și regularizări ale cursurilor de apă, aparțin în cea mai mare parte statului, fiind gestionate de Administrația Națională Apele Române – Administrația Bazinală de Apă Crișuri Oradea–Sistemul de Gospodărire a Apelor Bihor în mod direct.

Apele care aparțin domeniului public și anume: apele de suprafață cu albiile lor minore cu lungimi > 5 km și cu bazine hidrografice > 10 km², malurile și cuvetele lacurilor, apele subterane, sunt administrate de Administrația Națională „Apele Române”.

Terenurile cu lucrări de îmbunătățiri funciare – amenajările de desecare și drenaj, lucrări de combatere a eroziunii solului și de ameliorare a terenurilor afectate de alunecări, et cetera., sunt administrate de Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare, care are rolul de a administra infrastructura de îmbunătățiri funciare aparținând domeniului public și privat al statului.

Terenurile agricole sunt, în general, gestionate, rata abandonului fiind redusă. Dar în ultimii 20 de ani multe din pajiști au fost arate, fiind utilizate ca terenuri agricole.

Grupuri de proprietari și categoriile de terenuri pe care le dețin

Tabel 2

Proprietar	Categoriile de terenuri deținute			
	Pășune	Fânețe	Arabil	Luciu apă
Statul Român				√
Primării	√		√	
Biserici	√	√	√	
Persoane fizice	√	√	√	
Persoane juridice de drept privat	√	√	√	√

B.1.4. Factorii interesați

Principalii factori interesați pentru Situl Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului sunt cele patru comune, Agenția de Protecția Mediului Bihor, Consiliul Județean Bihor, Administrația Bazinașă a Apelor Crișuri, Sistemul de Gospodărirea Apelor Bihor, Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare Oradea et cetera. Pe lângă aceștia, pe teritoriul Ariei Protejate au interese administrative, economice sau de altă natură și alte instituții și organizații. În tabelul de mai jos este prezentată lista instituțiilor și organizațiilor care au sarcini de aplicare a legislației, administrative, de gestionare a terenurilor și resurselor, economice sau interese de altă natură pe teritoriul Ariei Protejate, de exemplu de interes educativ.

Analiza factorilor interesați identificați în procesul de realizare a planului de management

Tabel 3

Nr. Crt.	Instituții, organizații, grupuri de interese pe categorii stabilite pe baza rolului și/sau a interesului în Aria Protejată	Rol / interes
	Autorități de mediu, de reglementare și control activități	
1.	Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice	Implementarea politicilor de mediu la nivel național, responsabil pentru sistemul de arii protejate, responsabil pentru fondul forestier național Autoritatea contractantă pentru administrarea Sitului Natura 2000 ROSPA0103 VALEA ALCEULUI
2.	Agenția pentru Protecția Mediului Bihor	Implementarea politicilor de mediu la nivel local
3.	Ministerul Agriculturii - Direcția pentru Agricultură Bihor - Direcția Agricolă	Reglementarea activităților agricole și de dezvoltare rurală
4.	Administrația Națională Apele Române – Administrația Bazinală Crișuri - Sistemul de Gospodărire a Apelor Bihor	Administrarea apelor aflate în proprietatea statului, respectiv a albiilor minore, a digurilor și a zonelor de protecție ale cursurilor de apă
5.	Agenția Națională pentru Piscicultură și Acvacultură	Gestionarea resursei piscicole

6.	Administrația Națională Îmbunătățiri Funciare	Îmbunătățiri funciare, administrarea sistemelor de desecare și a construcțiilor aferente
7.	Agenția Domeniilor Statului	Concesionarea terenurilor statului cu destinație agricolă
8.	Agenția Națională pentru Resurse Minerale	Reglementarea activităților de utilizare a resurselor minerale - ape subterane, ape minerale, cariere, balastiere
9.	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turism	
10.	Garda Națională de Mediu – Comisariatul Județean Bihor	Inspecție și control din punct de vedere al protecției mediului
11.	Garda Forestieră	Inspecție și control în silvicultură și vânătoare Reglementarea managementului forestier în vegetația forestieră din afara fondului forestier.
12.	Inspectoratul de Poliție al Județului Bihor	Ordine publică, urmărire penală, et cetera.
13.	Inspectoratul de Jandarmi Județean Bihor	Ordine publică
	Acordarea și controlul plăților pe suprafață	
14.	Agenția de Plăți și Intervenții Agricole Bihor	Derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură
	Autorități ale administrației publice locale	
15.	Consiliul Județean Bihor	Planificarea teritorială și strategică Administrarea drumurilor județene
16.	Instituția Prefectului Județului Bihor	Asigură realizarea intereselor naționale, aplicarea și respectarea Constituției, a legilor, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, a celorlalte acte normative precum și a ordinii publice
17.	Primăria și Consiliul Local Girișu de Criș	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
18.	Primăria și Consiliul Local Toboliu	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
19.	Primăria și Consiliul Local Sânnicolau Român	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
20.	Primăria și Consiliul Local Nojorid	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
	Comunități și grupuri de interese locale și regionale	
21.	Populația locală din Aria Protejată și din imediata vecinătate	Proprietari de terenuri, gestionari și/sau utilizatori de resurse
22.	Pescari	Utilizare resurse piscicole, recreere

23.	Cicliști	Recreere
24.	Reprezentanți mass media	Informare, conștientizare
25.	Biserici, grupuri religioase	Conștientizare
	Administrare infrastructură	
26.	Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România – Direcția Regională Drumuri și Poduri Oradea - Filiala Bihor	Administrarea drumurilor naționale
27.	Căile Ferate Române	Administrarea căilor ferate
28.	Electrica SA – Sucursala de distribuție Oradea	Furnizare energie electrică și întreținere instalații de transport și furnizare energie electrică.
29.	S.C. Compania de Apa Oradea S.A.	Furnizare apă potabilă, colectare-epurare ape uzate
	Administrare resurse	
30.	Administratori fonduri de vânătoare	Gestionarea fondurilor de vânătoare, managementul faunei de interes cinegetic
31.	Agenția Națională de Resurse Minerale	Gestionarea resurselor minerale
32.	Agenția Națională pentru Piscicultură și Acvacultură	Reglementarea activității de pescuit și acvacultură
33.	Administrația Domeniilor Statului	Gestionarea / concesionarea heleşteelor
34.	Asociații ale Pescarilor Sportivi	Implementează măsuri de management ale faunei piscicole.
35.	Administratori fonduri de vânătoare	Implementează măsurile de management ale faunei de interes cinegetic
	Educație	
36.	Inspectoratul Școlar Bihor	Activități educative
37.	Școlile de pe teritoriul Ariei Protejate și din imediata vecinătate	Activități educative
	Organizații neguvernamentale	
38.	Asociația pentru Protecția Liliiecilor din România	Organizație Non-Guvernamentală protecția mediului
39.	Asociația Milvus Transilvania Vest	Organizație Non-Guvernamentală protecția mediului
40.	Asociația pentru Protecția Păsărilor și a Naturii Grupul Milvus	Organizație Non-Guvernamentală protecția mediului
41.	Asociația Ecotop Oradea	Protecția mediului, promovarea dezvoltării durabile, educația ecologică a cetățenilor
42.	Societatea De Istorie Naturală Nymphaea	Educație ecologică
43.	Asociația Pescarilor Sportivi Aqua Crisisus	Organizație Non-Guvernamentală protecția mediului și pescuit sportiv, administreează situl ROSCI 0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede
44.	Grupul Ecologic De Colaborare Lotus	Protejarea naturii

	Universități și alte unități de cercetare	
45.	Universitatea din Oradea	Cercetare aplicată
46.	Muzeul Țării Crișurilor, Oradea - Complex Muzeal	Cercetare aplicată, acțiuni de educație și conștientizare
47.	Universitatea Agora din municipiul Oradea	Cercetare aplicată
	Finanțatori	
48.	Fundații, asociații, instituții ce gestionează fonduri nerambursabile sau sunt interesate în a sprijini activitatea Ariei Protejate	Sprijin pentru activități de conservare, educație, conștientizare și ecoturism, responsabilitate socio-economică

Un rol important în managementul valorilor din Situl Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului revine Administrației Naționale Apele Române – Administrația Bazinală Crișuri - Sistemul de Gospodărire a Apelor Bihor, prin lucrările hidrotehnice pe care le realizează și le întrețin.

De asemenea, Administrația Națională Îmbunătățiri Funciare, prin realizarea și menținerea canalelor de desecare, influențează major speciile și habitatele existente, dar și folosința terenurilor.

De asemenea, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, prin schemele voluntare de agro-mediu dar și prin politicile de încurajare a folosinței tradiționale a terenurilor, reprezintă un factor interesat important, de care trebuie să se țină seama în implementarea tuturor măsurilor de conservare a habitatelor.

B.1.5. Resurse pentru management și infrastructura

B.1.5.1. Administrare

Echipa de administrare a Sitului Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului este asigurată de Asociația "Grupul Milvus" Târgu Mureș, conform contractului de custodie: 82/25.02.2010, având în structură personal care acoperă mai multe *domenii de activitate* precum:

- Planificarea, coordonarea și supravegherea activităților desfășurate pe teritoriul Ariei;
- Pază;
- Măsuri de conservare a biodiversității, inclusiv monitorizarea;
- Turism rural și eco-turism;
- Educație și conștientizare publică;
- Relații cu comunitățile și cu alți factori interesați;

Obiectivul echipei de administrare este asigurarea conservării valorilor naturale din Situl Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului prin aplicarea unui management adaptabil.

În acest scop custodele are obligația să elaboreze Planul de Management prin care, se realizează gospodărirea unitară și integrată a Ariei protejate; urmărește respectarea Planului de Management; organizează și desfășoară activități specifice și supraveghează toate activitățile care se desfășoară pe teritoriul ariei protejate, astfel încât să se asigure îndeplinirea obiectivelor de management a le Ariei, în conformitate cu obiectivele de arie naturală protejată de interes național și comunitar stabilite prin OUG 57/2007, cu modificările și completările ulterioare.

B.1.6. Planuri și programe relevante pentru managementul Ariei Protejate

Menținerea, respectiv îmbunătățirea stării de conservare a habitatelor și speciilor din Situl Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului, nu este posibilă decât prin armonizarea tuturor planurilor care fac referire la sau pot avea impact asupra resursele naturale, respectiv a biodiversității. Conform prevederilor legale, armonizarea planurilor și programelor de pe teritoriul Ariei Protejate cu prevederile acestui plan de management va fi foarte importantă. În acest capitol sunt prezentate principalele planuri cu impact potențial asupra valorilor Ariei Protejate.

Principalele planuri cu impact potențial asupra valorilor Ariei Protejate

Tabel 4

Denumirea	Stadiul de elaborare sau actul prin care este aprobat	Perioada de valabilitate	Relevanța pentru Aria Protejată
Construcția de parcuri fotovoltaice pentru energie verde în Girișu de Criș			
Posibilitățile de investiții de exemplu: intenții de dezvoltare ale primăriei Nojorid : culoar Oradea-Nojorid, Nojorid-Livada de Bihor și Nojorid-Leș.	2015	2020	

Pe lângă aceste proiecte, Filiala de Îmbunătățiri Funciare Bihor are ca obiectiv decolmatarea periodică a canalelor de desecare existente.

B.1.7. Scurt istoric al managementului și al activităților major de management

1. Proiectul Life Natura 2005 „Conservarea *Falco vespertinus* în Regiunea Panonică”, LIFE05NAT/HU/000122, demarat din 2006, cu o durată pe 4 ani, Agenția pentru Protecția Mediului Bihor a fost partener în cadrul proiectului cu Asociația „Grupul Milvus” din România, beneficiarul proiectului fiind Parcul Național Körös-Maros din Ungaria. Obiectivul principal al acestui proiect a fost asigurarea creșterii populației cuibăritoare de *Falco vespertinus* din regiunea Panonică precum și asigurarea condițiilor în vederea continuității activităților de conservare și implicit asigurarea viitorului speciei țintă pe termen lung.

2. Valea Alceului și Lunca Barcăului, situri Natura 2000 desemnate pentru conservarea vânturelului de seară.

Scopul proiectului a fost conservarea speciilor de păsări de interes comunitar existente în cele două situri Natura 2000 din Câmpia de Vest, aflate în custodia Grupului Milvus, prin activități de promovare a importanței ariilor protejate și de conștientizare privind necesitatea protecției speciilor periclitate. Cu ocazia prezentărilor efectuate în cadrul proiectului custodele a reușit să comunice cu importanți factori locali în ceea ce privește conservarea speciilor de păsări de interes comunitare din Aria Specială de Protecție Avifaunistică Valea Alceului.

•**Informarea și conștientizarea factorilor de interes locali**

–S-a editat un pliant bilingv -româno-maghiar- despre sit, cu informații generale despre rețeaua Natura 2000, Aria Specială de Protecție Avifaunistică Valea Alceului și speciile de păsări care reprezintă valoarea adevărată a acestei arii naturale protejate.

–S-au realizat panouri informative.

–În centrul satului Livada de Bihor s-a montat un panou cu descrierea sitului: limitele, statutul juridic, informații generale despre speciilor de păsări a căror protecție constituie cheia succesului din punctul de vedere al managementului situri.

–În zona umedă de pe Valea Alceului, s-au instalat panouri informative cu menirea de a face cunoscut publicului larg cele mai relevante și comune specii de păsări, care fac obiectul protecției.

•**Îmbunătățirea condițiilor de cuibărit pentru speciile țintă**

–Amplasarea a 20 de cuiburi artificiale pentru vânturei și dumbrăvence reprezintă un aport semnificativ pentru îmbunătățirea condițiilor de cuibărit pentru păsări.

B.2. Mediul fizic

Aria protejată **ROSPA0103 Valea Alceului** este situată în estul Câmpiei Panonice, respectiv în centrul Câmpiei de Vest, fiind localizată în Nordul Câmpia Crișurilor, subunitate a Câmpiei Banatului și a Crișurilor. Aceasta este situată în zona de contact a Câmpiei Crișurilor cu Câmpia Miersigului, pe râul Crișul Repede și pe Canalul Crișurilor. Situl Valea Alceului este poziționat în lunca Crișului Repede, pe terasele acestuia în jumătatea inferioară a piemonturilor marginale, ocupând astfel albia văii cu același nume care de altfel traversează aria de la nord la sud. În partea sudică a sitului, regăsim de altfel cursul Râului Alceu care străbate de la Est la Vest aria protejată și se varsă în Crișul Repede, fiind afluent de stânga al acestuia.

Câmpia Crișurilor este situată în partea mijlocie a Câmpiei Banato-Crișene, între Barcău și marginea nordică a conului aluvionar al Mureșului. Are o suprafață egală cu Câmpia Someșului, de circa 3600 km², altitudinile sale oscilând între 90-180 m. Prezintă cele mai multe ramificații spre est, pătrunzând adânc în dealuri, cu deosebire pe Barcău, Crișul Negru, Crișul Alb și Cigher. Fiind o câmpie acumulativă, aceasta a fost aluvionată, având ca nivel de bază cea mai joasă zonă din stânga Tisei, în același timp, sub dealuri s-a dezvoltat cea mai tipică structură de câmpii de glaciș, prelungite pe văile din deal cu terase, iar la contactul cu câmpia joasă se extinde larg o fâșie intermediară cu caracter de poală joasă piemontană. Aluvionarea a fost făcută de către cele patru râuri principale: Crișurile și Barcăul, care au rătăcit permanent unul către altul, având legături prin brațe.

Câmpia Crișurilor este o câmpie joasă ce se suprapune peste o regiune de subsidență și este o *câmpie de acumulare fluviatilă joasă* cu caractere clare de divagare, caracterizată prin: pantă extrem de redusă, nivel piezometric ridicat al pânzei freatice, suprafețe mlăștinoase, văi înmlăștinite, brațe și gârle părăsite. În partea de sud prezintă crovuri și fenomene de subsidență accentuate.

Altitudinea câmpiei este cuprinsă în general între 80 m și 120 m, urcând spre est la 180 m. Se pot distinge sectoare de câmpie joasă – de divagare, cu o adâncime a fragmentării redusă la numai 5–15 m și sectoare de câmpie înaltă, cu caracter piemontan și cu o adâncime a fragmentării ce poate ajunge la valori de 75–100 m.

În Câmpia Înaltă a Crișurilor apare pluviodenudarea și eroziunea pe verticală, iar în Câmpia Joasă a Crișurilor sunt frecvente procesele de acumulare și înmlăștinire.

Accesibilitatea acestui sit este asigurată de dezvoltarea rețelei de trafic rutier și feroviar. Relief antropic este reprezentat de canalul Colector care face legătura între Crișul Repede și Crișul Negru.

Geologia, geomorfologia, formele de relief

Geologic, spațiul hidrografic al Crișurilor, prin amplasarea și suprafața relativ mare, dispune de condiții geologice variate și complexe. Condițiile de formare a depozitului de roci sedimentare din partea de vest a țării sunt legate de existența mediului lacustru Panonic și a regiunilor exondate înconjurătoare. Umplerea cu sedimente a cuvetei panonice s-a făcut de la nord către sud și de la est către vest. Rocile de suprafață pe baza cărora s-a format învelișul pedologic sunt alcătuite, în câmpia înaltă, din depozitele conurilor de dejecție ale râurilor, peste care s-au depus, la sfârșitul pleistocenului, argile roșcate și depozite loessoide. Depozite aluviale argilo-nisipoase predomină în câmpia joasă holocenă dezvoltată în partea vestică a câmpiei.

Câmpia Crișurilor apare din punct de vedere *genetic*, ca făcând parte din Câmpia de Vest, este o câmpie acumulativă formată prin depunerea sedimentelor într-un bazin marin și apoi lacustru în timpul Miocenului și Pliocenului: argile, marne, nisipuri, pietrișuri. Geologii numesc aceste depozite cu termenul de *Pannonian* – de la Depresiunea Panonică, din cauza monotoniei acestora și dificultății separării orizonturilor de diferite vârste.

Subsidența accentuată a început în pliocen, s-a continuat în cuaternar și în prezent, fiind demonstrată de depozitele cuaternare care au grosimi ce depășesc 100 m și cresc de la est spre vest. Ea este reflectată în relief prin: divagarea râurilor, inundații periodice, înmlăștinirea unor regiuni, arii mari ocupate cu lăcoviște, șesuri aluviale extinse ale Crișurilor.

Fundamentul este extrem de faliat, determinând un complex de fracturi; faliile orientate nord – sud sunt de tip panonic, iar cele orientate est – vest sunt de tip carpatic. Depozitele acumulate peste acest fundament sunt neogene: nisipuri, pietrișuri, argile, gresii, marne, nisipuri argiloase. La suprafață sunt depozitele cuaternare: argile, nisipuri, depozite loessoide și nisipuri cu caracter fluvial.

Hidrologia

La începutul cuaternarului, odată cu retragerea lacului Panonic, rețeaua hidrografică se adună în organisme mari, formând actuala rețea care își sapă complexul de terase pe întreaga suprafață a câmpiei.

În spațiul ocupat de Situl Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului râurile sunt alohtone, fiind reprezentate de sistemul hidrografic al Crișului Repede cu afluentul Peța, Alceul și Canaliș – aparțin grupei de sud – vest, având colector Crișul Negru, râu care își are obârșia în zona montană.

Crișul Repede: Drenează versanții nordici ai masivelor Gilău Vlădeasa și Pădurea Craiului. Izvorăște de la altitudinea de 710 m, în apropiere de localitatea Izvorul Crișului, dintr-o zonă deluroasă de pe marginea nordică a Depresiunii Huedinului. Crișul Repede părăsește Depresiunea Huedinului în aval de Bologa, unde primește pe primul său afluent dinspre masivul Vlădeasa, Secuieu. După primirea Calatei și Secuieului, debitul Crișului Repede crește mult, mai ales spre sectorul defileului eruptiv de la Poieni, unde și pantele râului cresc de la 0,6 până la 0,7 %. Caracterul neechilibrat al profilului longitudinal continuă în aval până la ieșirea râului în câmpie.

Între Aleșd și Oradea primește o serie de afluenți mai mici, cum sunt : Gropanda, Nedeșul, Tășadul, iar în aval de Oradea la Sântandrei, râul Peța. Între anii 1896- 1904 a fost construit Canalul Colector, lung de 61 km, cu direcția Nord- Sud, care face legă tura între Crișul Repede și Crișul Negru. El adună apele dinspre dealurile piemontane ce invadeau Câmpia.

Apele de suprafață

Densitatea rețelei hidrografice din zona Crișurilor este de 0,39 km/km², variind între 0,7 – 0,9 km/km² în zona montană și 0,1 – 0,3 km/km² în zona de câmpie.

Având în vedere faptul că și în sezonul rece o bună parte din precipitații cad sub formă lichidă, rezultă că alimentarea râurilor este predominant pluvială. Râurile principale care traversează Câmpia Crișurilor își au izvoarele în Carpați, Dealurile de Vest și Depresiunea Colinară a Transilvaniei. Principalul râu care străbate arealul studiat este Crișul Repede, debitul acestuia variind de la 6-8 m³/s în perioada verii, până la 300-400 m³/s în timpul primăverii când se topesc zăpezile. Debitul mediu multianual al râului Crișul Repede crește de la 12,1 m³/s respectiv 381,8 mil.m³/an în secțiunea Ciucea, la 25,4 m³/s respectiv 801,6 mil.m³/an în secțiunea Oradea.

Afluenții pe care îi primește sunt de dimensiuni reduse atât ca lungime – 5-70km, cât și ca suprafață de bazin – 12-161 km².

Apele de adâncime

În câmpia joasă, adâncimea apei freatice este situată la 0,5–2 m, ceea ce determină o supraumezire a solului, la băltiri și înmlăștiniri. Aceste fenomene produc, în cazul stagnărilor de apă pluvială, procese de pseudogleizare, în cazul unei pânze freatice se produce gleizarea,

iar în situația unei pânze freatice mineralizate are loc fenomenul de salinizare. În acest context, se formează soluri din clasa *hidrisolurilor* și a *salsodisolurilor* răspândite în partea de vest a câmpiei.

Clima

Prin așezarea în partea de vest a țării, spațiul hidrografic al Crișurilor se încadrează în tipul de climat temperat continental-moderat cu influențe vestice/oceanice și mediteraneene.

Sub aspect climatic, arealul Câmpiei Crișurilor este rezultatul suprapunerii circulației maselor de aer atlantic cu masele de aer mediteranean și adriatic ceea ce generează caracterul moderat al regimului temperaturilor, perioadele de încălzire din timpul iernii, începerea timpurie a primăverii, precum și cantitățile medii multianuale de precipitații relativ ridicate.

Temperatura medie multianuală este de 10°C în sectorul de câmpie din vest – la stațiile meteorologice: Săuceni, Oradea, Salonta, Chișineu Criș. În urma studierii mediilor anuale ale temperaturii la cele 4 stații analizate, în intervalul 1971–2008 se constată că variația anuală a temperaturilor este cuprinsă între valoarea de 12,2°C și 9°C. Cea mai mare valoare a mediei anuale a temperaturii aerului este de 12,2°C la Săuceni în anul 2007, 12°C la stațiile meteo Holod și Oradea în anul 2000, iar la stația Chișineu Criș 11,8°C în anul 1994. Valorile cele mai scăzute au fost înregistrate la stația meteorologică Holod de 9°C în anul 1980 și Chișineu Criș în anul 1985, 9,1°C la Oradea în anul 1980 și Săuceni în anul 1978.

În urma analizării regimului *precipitațiilor* din Câmpia Crișurilor, pe o perioadă de 38 de ani, s-a constatat că: cele mai mici cantități de precipitații cad în intervalul ianuarie–martie, după care cresc progresiv până în luna iunie, când se înregistrează maximul pluviometric anual – valori cuprinse între 90,9–82,2 mm. Din luna iunie precipitațiile scad până în luna octombrie, când se înregistrează minimul pluviometric anual, 48,8–43,2 mm. Cantitățile medii multianuale de precipitații variază între 500–600 mm în câmpie, iar vitezele medii multianuale ale vântului sunt cuprinse între 1–3 m/s.

Viteza medie anuală a vântului depășește 10 m/s în zona de munte, iarna și scade spre sfârșitul verii. În ceea ce privește viteza maximă a vântului, cele mai mari valori maxime anuale înregistrate au fost 25m/s din direcția V–SV, înregistrate în luna a VII-a în anul 1977 la stația Oradea; la stația Săuceni 28m/s din direcția SE, înregistrate în luna a VII-a în anul 1972; la Chișineu Criș s-a înregistrat o maximă de 28m/s în luna aprilie 1972; la stația Holod s-a înregistrat o viteză maximă de 34m/s în luna martie a anului 1997, direcția V.

Soluri

Solurile din arealul studiat s-au format pe un fond pedogenetic relativ uniform în ceea ce privește roca parentală, reprezentată pe interfluvii prin depozite de loess, iar în luncile râurilor prin depozite aluvionare peste care s-a suprapus un relief monoton, cu predominare a două trepte: 100–180m și 80–100 m, o climă cu variații reduse ale elementelor climatice, dar cu o oscilație sporită a adâncimii apelor freatice, cu un drenaj slab și o intervenție puternică a factorului antropic.

Factorii pedogenetici analizați imprimă solurilor din Câmpia Crișurilor un aspect mozaicat. Solurile, în albia Crișurilor, se dezvoltă pe depozite fluviatile, cea mai prezentă clasă de soluri fiind clasa hidrisoluri: gleiosoluri și stagnosoluri în arealele joase din Câmpia Crișurilor.

Poziția geografică, morfologia, modul de utilizare a terenurilor și condițiile climatice au permis individualizarea mai multor clase de sol în Situl Natura 2000 Valea Alceului, conform tabelului de mai jos.

Cea mai mare suprafață este ocupată de solurile din clasa *protisoluri*, reprezentate de solul de tip **aluviosol**, prezent în toate zonele câmpiei joase.

În toate zonele câmpiei joase și **renzinele** prezente cu suprafețe foarte mici în Câmpia Crișului Alb. Solurile din clasa **hidrisolurilor** sunt prezente pe o suprafață de 22.714,1 ha, reprezentată de tipurile de sol **stagnosol**, prezent în Câmpia Crișului Negru și de **gleiosol**, prezent în toate zonele din câmpia joasă.

Din clasa **solsodisolurilor**, **solonețul** este prezent în toate zonele câmpiei joase. Clasa **cambisoliurilor** ocupă suprafețe destul de importante , **euticambosolul** fiind prezent în toate zonele. Solurile din clasa **pelisoluri** ocupă suprafețe mai mari în câmpia joasă comparativ cu câmpia înaltă, suprafața totală ocupată de **vertosoluri** .

Tipuri de sol identificate în cadrul sitului

Tabel 5

Clasa de soluri	Tipul de sol	Subtipul	Cod	Suprafața totală-ha
Luvisoluri	Preluvosol	tipic	ELti	
	Luvosol	stagnogleizat și stagnic	LVsz/st	
		albic stagnogleizat și albic stagnic	LVab/sz ab/st	
Cambisoluri	Eutricambosol	gleizat și gleic	ECgz/gc	
		erodat	ECer	
Hidrisoluri	Gleiosol	tipic	GSti	
		histic	GStb	
	Stagnosoluri			
Histisoluri	Histosol	tipic	TBti	
Protisoluri	Aluviosol	tipic și gleizat	ASti/gz	
Antrisoluri	Erodosoluri	tipic	ERTi	
Total				3.634 ha

B.3. Mediul biotic

B.3.1.Context biogeografic

Situl Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului face parte din Regiunea Biogeografica Panonică, care reprezintă doar 3% din teritoriul Uniunii Europene, cea mai mare parte aflându-se pe teritoriul Ungariei, fiind de altfel singura bioregiune a acestei țări, parțial întâlnindu-se și în partea de vest a României. Deși acoperă o suprafață foarte mică, adăpostește 118 specii de animale și 46 specii de plante incluse în Anexa II a Directivei „Habitat” pentru a căror conservare este necesară desemnarea de Arii Speciale de Conservare, precum și aproximativ 70 de specii de păsări menționate în Anexa I a Directivei „Păsări” pentru a căror conservare este necesară desemnarea de Arii de Protecție Specială Avifaunistică.

În mod surprinzător, o trăsătură caracteristică o reprezintă apa – prin râurile și lacurile sale. Dealurile și munții înconjurători constituie o sursă importantă de apă pentru această bioregiune, de altfel destul de aridă. Datorită acestora, apa a pătruns într-o mare parte a terenului plat, formând în zona de câmpie mlaștini efemere, puțin adânci și izolate, precum și unele lacuri a căror adâncime nu depășește pe alocuri câteva zeci de centimetri și care datorită aridității ridicate creează medii sărăturoase unice la noi în țară.

Bioregiunea are o importanță majoră pentru păsări, zonele umede puțin adânci și lacurile alcaline reprezintă un adevărat paradis pentru păsările acvatice și pentru cele migratoare. Multe dintre speciile pe cale de dispariție în Europa, de exemplu rața roșie, acvila de câmp și șoimul dunărean, cuibăresc aici în număr semnificativ.

B.3.2. Fauna

Specii de interes comunitar

Situl ROSPA0103 Valea Alceului a fost declarat ca Arie de Importanță Specială Avifaunistică pentru protejarea unui număr de 22 de specii listate în cadrul Anexei I a Directivei Păsări 79/409/CEE. De asemenea în Formularul Standard au fost menționate și 4 specii de păsări cu migrație regulată nementionate în anexa I la Directiva Consiliului 79/409/CEE. Aria a fost propusă ca sit Natura 2000 în special în vederea conservării vânturelului de seară. Populația cuibăritoare de *Falco vespertinus* a suferit un declin grav la începutul noului mileniu, fiind parțial restabilizată în urma măsurilor de conservare aduse de către Asociația ”Grupul Milvus”. Dinamica în efectivul cuibăritor de vânturel de seară de la Livada de Bihor, a fost identificată în urma programului de monitorizare inițiat de Asociația ”Grupul Milvus”.

Speciile de păsări pentru care a fost desemnat situl sunt enumerate în tabelele de mai jos, împreună cu efectivele înregistrate, perioada în care pot fi observate și alte informații prezentate în cadrul formularului standard pentru sit - situația populației, statut de conservare.

Speciile de interes comunitar menționate în formularul standard

Tabel 6

	Nume specie	Denumire populară	Cod Natura 2000	Anexa din Directiva Păsări	Anexa din Legea 49	Lista roșie globală IUCN
1	<i>Botaurus stellaris</i>	Buhai de baltă	A021	I	Anexa 3	LC
2	<i>Ixobrychus minutus</i>	Stârc pitic	A022	I	Anexa 3	LC
3	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Stârc de noapte	A023	I	Anexa 3	LC
4	<i>Egretta garzetta</i>	Egretă mică	A026	I	Anexa 3	LC
5	<i>Egretta alba</i>	Egretă mare	A027	I	Anexa 3	LC
6	<i>Plegadis falcinellus</i>	Țigănuș	A032	I	Anexa 3	LC
7	<i>Platalea leucorodia</i>	Lopătar	A034	I	Anexa 3	LC
8	<i>Aythya nyroca</i>	Rața roșie	A060	I	Anexa 3	NT
9	<i>Circaetus gallicus</i>	Șerpar	A080	I	Anexa 3	LC
10	<i>Circus cyaneus</i>	Erete vânat	A082	I	Anexa 3	LC
11	<i>Circus pygargus</i>	Erete sur	A084	I	Anexa 3	LC
12	<i>Falco vespertinus</i>	Vânturel de seară	A097	I	Anexa 3	NT
13	<i>Falco columbarius</i>	Șoim de iarnă	A098	I	Anexa 3	LC
14	<i>Grus grus</i>	Cocor	A127	I	Anexa 3	LC
15	<i>Philomachus pugnax</i>	Bătăuș	A151	I	Anexa 3	LC
16	<i>Tringa glareola</i>	Fluierar de mlaștină	A166	I	Anexa 3	LC
17	<i>Chlidonias hybridus</i>	Chirighiță cu obraz alb	A196	I	Anexa 3	LC
18	<i>Alcedo atthis</i>	Pescăraș albastru	A229	I	Anexa 3	LC
19	<i>Anthus campestris</i>	Fâsă de câmp	A255	I	Anexa 3	LC
20	<i>Lanius collurio</i>	Sfrâncioc roșiatic	A338	I	Anexa 3	LC
21	<i>Lanius minor</i>	Sfrâncioc cu frunte neagră	A339	I	Anexa 3	LC
22	<i>Falco cherrug</i>	Șoim dunărean	A511	I	Anexa 3	EN

MPV - mai puțin vulnerabil – LC - least concerned – cod Uniunea Internațională de Conservare a Naturii

V – vulnerabil, VU - vulnerable – cod Uniunea Internațională de Conservare a Naturii;

AA - Aproape amenințat / în declin – NT - Near Threatened / decreasing – cod Uniunea Internațională de Conservare a Naturii

RR – risc redus – LR - Lower Risk – cod Uniunea Internațională de Conservare a Naturii

P – periclitat – E - Endangered – cod Uniunea Internațională de Conservare a Naturii

Situația speciilor identificate în sit

În cadrul procesului de realizare a planului de management, în perioada 2014 și 2015, în lunile aprilie, mai, august și octombrie s-au făcut inventarieri ale speciilor de faună de interes comunitar prezentate în Anexa 2- Fișele speciilor și habitatelor, în baza cărora se poate estima starea actuală a speciilor.

Situația speciilor de interes comunitar identificate în sit

Tabel 7

Specia	Efectiv estimat	Viabilitatea	Nr. minim de indivizi estimat în sit	Observații	Stare actuală		
					* C	* S	* N
<i>Botaurus stellaris</i>	5-7 perechi cuibăritoare		10		√		
<i>Ixobrychus minutus</i>	12-16 perechi cuibăritoare		24		√		
<i>Nycticorax nycticorax</i>	5-10 perechi cuibăritoare		10				√
<i>Egretta garzetta</i>	4-6 perechi cuibăritoare		8				√
<i>Egretta alba</i>	26-52 indivizi		26		√		
<i>Plegadis falcinellus</i>	-		-	Nu a fost observat în perioada de pasaj.			√
<i>Platalea leucorodia</i>	4-9 perechi cuibăritoare		8				√
<i>Aythya nyroca</i>	2-4 perechi cuibăritoare		4				√
<i>Circaetus gallicus</i>	5-15 indivizi		5		√		
<i>Circus cyaneus</i>	12-18 indivizi		12		√		
<i>Circus pygargus</i>	0-1 perechi cuibăritoare		2			√	
<i>Falco vespertinus</i>	32-39 de perechi cuibăritoare		64			√	
<i>Falco columbarius</i>	1-2 indivizi		1				√
<i>Grus grus</i>	-		0	Nu a fost observat nici un exemplar	√		
<i>Philomachus pugnax</i>	58-89 indivizi în migrație		58				√
<i>Tringa glareola</i>	35-50 indivizi în migrație		35				√
<i>Chlidonias hybridus</i>	3-7 perechi cuibăritoare.		6				√
<i>Alcedo atthis</i>	7-11 perechi cuibăritoare		14	Numai în lungul râului Crișul Repede sunt îndeplinite toate condițiile pentru cuibăritul speciei.		√	
<i>Anthus campestris</i>	2-4 perechi cuibăritoare		4		√		
<i>Lanius collurio</i>	12-16 perechi cuibăritoare		24				√

<i>Lanius minor</i>	6-10 perechi		12			√
<i>Falco cherrug</i>	0-1 perechi cuibăritoare		2		√	

Legendă:

*C - Corespunzătoare - se menține prin non-intervenție sau prin același tip de management ca până în prezent

*S - Satisfăcătoare - îmbunătățirea stării de conservare se poate face cu măsuri de management fără a implica reconstrucții ecologice

*N - Necorespunzătoare - degradată din cauza unor intervenții antropice, dar recuperabil cu minime intervenții de reconstrucție ecologică

Situația speciilor de interes comunitar identificate în sit

Tabel 8

	Specia	Efective cf. Formular standard			Efective cf. inventariilor		
		Reproducere	Iernat	Pasaj	Reproducere	Iernat	Pasaj
1	<i>Botaurus stellaris</i>	1p			5-7 p		
2	<i>Ixobrychus minutus</i>	4-8 p			12-16 p		
3	<i>Nycticorax nycticorax</i>	4-6 i		15-20 i	5-10 p		2-3 i
4	<i>Egretta garzetta</i>	10-14 i		30-70 i	4-6 p		25-40 i
5	<i>Egretta alba</i>			20-40 i			26-52 i
6	<i>Plegadis falcinellus</i>			0-22 i			-
7	<i>Platalea leucorodia</i>	8-22 i		30-50 i	4-9 p		16-39 i
8	<i>Aythya nyroca</i>	1-2 p		10-30 i	2-4 p		
9	<i>Circaetus gallicus</i>			1-2 i			5-15 i
10	<i>Circus cyaneus</i>		5-10 i			12-18 i	
11	<i>Circus pygargus</i>	1p			0-1 p		
12	<i>Falco vespertinus</i>	24-35 p		150-300 i	32-39p		
13	<i>Falco columbarius</i>		1-3 i			1-2 i	
14	<i>Grus grus</i>			0-2 i	-	-	-
15	<i>Philomachus pugnax</i>			60-120 i			58-89 i
16	<i>Tringa glareola</i>			100-200 i			35-50 i
17	<i>Chlidonias hybridus</i>	0-7 p		40-80 i	3-6 p		30-50 i
18	<i>Alcedo atthis</i>	3-6 p			7-11 p		
19	<i>Anthus campestris</i>	4-6 p			2-4 p		
20	<i>Lanius collurio</i>	40-60 p			12-16 p		
21	<i>Lanius minor</i>	8-12 p			6-10 p		
22	<i>Falco cherrug</i>	1-2 i			0-1 p		

Specii de păsări cu migrație regulată nemenționate în anexa I la Directiva Consiliului 79/409/CEE

Tabel 9

	Specia	Efective cf. formular standard			Efective cf. inventarierilor		
		Reproducere	Iernat	Pasaj	Reproducere	Iernat	Pasaj
1	<i>Falco tinnunculus</i>	30-40 p			50-60 p		
2	<i>Columba palumbus</i>	2-5 i			10-20 p		
3	<i>Asio otus</i>	2-4 p			10-20 p		
4	<i>Corvus frugilegus</i>	230-250 p			375-407 p		

Specii de păsări de interes comunitar din Directiva Păsări, cu migrație regulată, prezente în sit

Tabel 1

Nume specie	Denumire populară	Cod Natura 2000	Lista roșie globală Uniunea Internațională de Conservare a Naturii	Caracter endemic
<i>Asio otus</i>	Ciuf de pădure	A221	LC	-
<i>Falco tinnunculus</i>	Vânturel roșu	A096	LC	-
<i>Columba palumbus</i>	Porumbel gulerat	A208	LC	-
<i>Corvus frugilegus</i>	Cioară de semănătură	A348	LC	-

Legendă:

MPV - mai puțin vulnerabil – LC - least concerned – cod Uniunea Internațională de Conservare a Naturii

V – vulnerabil, VU - vulnerable – cod Uniunea Internațională de Conservare a Naturii;

AA - Aproape amenințat / în declin – NT - Near Threatened / decreasing – cod Uniunea Internațională de Conservare a Naturii

RR – risc redus – LR - Lower Risk – cod Uniunea Internațională de Conservare a Naturii

P – periclitat – E - Endangered – cod Uniunea Internațională de Conservare a Naturii

Specii de faună de interes economic

Speciile vâdate pe teritoriul Ariei Protejate: potârniche - *Perdix perdix*, iepure - *Lepus europaeus*, căprior - *Capreolus capreolus*, vulpe - *Vulpes vulpes*, bursuc - *Meles meles*, jder - *Martes foina*, păsări acvatice: rață mare - *Anas platyrhynchos*, rață mică - *Anas crecca*, rață cârâitoare - *Anas querquedula* et cetera.

B.3.3. Ecosisteme

În cadrul sitului au fost identificate următoarele categorii de ecosisteme:

- Culturi cerealiere extensive - inclusiv culturile de rotație cu dezmiriștire - 67%
- Pajiști ameliorate - 10%
- Zone cultivate complexe, alte terenuri arabile - 6%
- Ape dulci continentale - stătătoare, curgătoare - 4%
- Mlaștini - vegetație de centură, smârcuri, turbării - 13%

Toate aceste categorii de ecosisteme au rolul lor în cadrul sitului Natura 2000, inclusiv elementele antropice, ce pot adăposti sau asigura resursă trofică diverselor specii - lilieci, diverse specii de păsări, rozătoare, et cetera.

B.3.4. Peisajul

Peisajul este unul caracteristic zonelor de luncă joasă, înconjurată de zone înălțate formate din depuneri loessoide. Deși câmpia se caracterizează printr-o suprafață relativ netedă, sub aspect fizionomic se constată sensibile diferențieri, datorită variatei game de asociații vegetale, care exprimă particularitățile factorilor de mediu, apoi frecvenței suprafețelor lacustre și ale unor forme caracteristice de relief, precum și culturilor agricole care dau nota dominantă a peisajului.

Puternic modificat de om, prin defrișări, în vederea extinderii așezărilor și utilizării terenului, desecări și îndiguiri, peisajul mai păstrează zone cu aspecte caracteristice regiunii. Este, așadar, un peisaj mozaicat, divers, cu pajiști sărăturoase și zone umede. Presiunile mari de dezvoltare intensă pot duce foarte ușor la antropizarea exagerată a acestui peisaj, așa cum s-a întâmplat în zone similare în toată Europa. Creșterea nivelului de antropizare, respectiv degradarea peisajului este asociată cu reducerea serviciilor de mediu extrem de importante, pe care le furnizează în prezent mozaicul de ecosisteme: filtrarea aerului și apei, reglarea microclimatului și atenuarea extremelor, asigurarea relațiilor ecologice critice pentru menținerea resurselor naturale, de exemplu prin menținerea habitatelor propice pentru polenizatorii care au impact major și asupra culturilor de plante agricole.

B.3.5. Procese naturale

Pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului, procesele naturale sunt reduse ca prezență și intensitate, întrucât majoritatea ecosistemelor au suferit modificări semnificative, așa cum este cazul cursurilor de apă.

Principalele procese ecologice:

Inundarea

Fenomenul de inundare contribuie în mod semnificativ la formarea habitatelor specifice denumite generic "zone umede": aninișuri, mlaștini, pajiști umede, et cetera. Odată cu îndiguirile și acțiunile de desecare ce au avut loc în zonă, acest fenomen natural a fost limitat la albiile minore din incintele îndiguite, reducând semnificativ amploarea acestui proces.

Meandrarea

Fenomenul natural de meandrare se manifestă prin depunerea constantă de aluviuni, concomitent cu erodarea malurilor, generându-se acea formă de "bucle" caracteristică pentru râurile de câmpie. Meandrarea ca fenomen, generează o varietate de habitate rare și indispensabile multor specii de faună: maluri verticale erodate, depuneri de mâl și aluviuni, ochiuri de apă, maluri măloase, et cetera.

Cu ocazia viiturilor mai mari, aceste meandre / bucle se pot rupe, rămânând izolate sub forma unor brațe moarte, periodic inundate și alimentate cu apă. Îndiguirile, în această zonă, au dus la imposibilitatea formării lor.

Totodată, prin îndiguire, se modifică semnificativ forma și adâncimea albiei minore a râurilor. Dacă, în cazul un râu neîndiguit avem de a face cu o varietate de forme, în cazul unui îndiguit fundul albiei este mai adânc - datorită creșterii vitezei și uniform pe toată lungimea. Acest fapt duce la scăderea numărului de specii de pești ce utilizează varietatea de habitate, prezente în mod natural într-un râu de deal/munte pentru depunere de ponte și hrănire.

Adâncirea fundului albiei are ca efect secundar scăderea nivelului pânzei apei freactice, ducând la afectarea sau chiar modificarea habitatelor umede de luncă și la intensificarea fenomenului de secetă.

Sedimentarea

Sedimentarea, ca proces natural, stă la baza procesului de meandrare. Prin construirea de baraje, acest fenomen poate fi puternic influențat, manifestându-se mai puternic în amonte de baraje – provocând colmatarea albiilor și aproape deloc în aval de baraje, unde cursurile râurilor sunt aproape liniare.

Sucesiunea

Sucesiunea este un proces natural, specific tuturor habitatelor, fiind deseori generat sau influențat de activitățile antropice.

În cazul pășunilor și fânețelor, acest fenomen poate avea efecte negative dacă are lor ca urmare a abandonului terenurilor. Acestea, neîntreținute, se împăduresc treptat, pierzându-și caracteristicile esențiale pentru asigurarea hranei și adăpostului speciilor care depind de ele de exemplu: cristel de câmp, barză neagră, barză albă, vânturel roșu, vânturel de seară, șoim dunărean, et cetera. Dacă trecerea lor se face controlat, într-o perioadă relativ lungă de timp, valoarea lor ecologică poate crește, prezența arborilor izolați ducând la creșterea biodiversității în aceste tipuri de habitate.

Un alt caz special de succesiune este fenomenul de evoluție a brațelor moarte. Aceste brațe moarte, formate în urma procesului de meandrare a râurilor, parcurg o serie de etape intermediare, fiecare constituind un habitat extrem de valoros, atât prin raritatea lui cât, mai ales, prin condițiile de viață ce le creează pentru o serie de specii de faună. Așadar, după desprinderea de cursul permanent al râului, avem de a face inițial cu iazuri sau bălți. Ulterior, prin colmatare și scăderea nivelului apei acestea se transformă în mlaștini, de exemplu: habitat R5407, R5405. Ulterior, mlaștinile evoluează în habitate de pajiști umede, presărate cu bălți temporare.

B.4. Informații socio-economice și culturale

B.4.1. Comunități

Situl Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului are o suprafață de 3.634 ha. Întreaga suprafață este situată pe teritoriul județului Bihor în regiunea Nord Vest. Din punct de vedere al distribuției teritoriale, pe localități, situl este împărțit după cum urmează: Nojorid - 31,9%, Girișu de Criș - 32,5%, Sânnicolau Român - 16,4% și Toboliu - 19,3%. Situl se întinde pe suprafața din lunca Crișului Repede și Valea Alceului, fiind străbătut de ambele râuri menționate.

În cadrul ultimului referendum, conform informațiilor oficiale, se observă o densitate mai mare a populației în cazul localității Girișu de Criș, asta și datorită concentrării unor activități economice mai dezvoltate pe teritoriul acestei localități. La nivelul celorlalte localități numărul de locuitori se prezintă astfel:

Distribuția teritorială și demografică a Sitului Natura 2000 ROSPA0103 VALEA ALCEULUI

Tabel 11

Localitate	Suprafață - ha	Populație	Densitate - populație/hectar
Girișu de Criș	4482	3829	0.85
Nojorid	12285	5197	0.42
Sânnicolau Român	7509	2254	0.30
Toboliu	4323	2044	0,47
Total	28599	13324	0,46

*Sursa datelor: Tempo online 2014-Anuarul Statistic, Institutul Național de Statistică

În ceea ce privește dinamica temporară a factorilor demografici, se constată o tendință de ușoară creștere a populației la nivelul sitului, însă fără valori semnificative. Tendința de creștere demografică determină, cel puțin în plan teoretic, o tendință de accentuare a factorilor antropici asupra conservării speciilor și habitatelor și implicit a impactului pe care factorul uman îl are asupra comunităților de păsări din zonă. Această tendință este una potențială, determinarea gradului exact de impact trebuind să fie analizat în corelație cu tendințele de utilizare a habitatelor de către speciile protejate.

B.4.2. Aspecte demografice

Conform datelor INS aferente anului 2015, cel mai recent recensământ al populației, în zonă locuiesc 13.324 persoane, dintre care marea lor majoritate locuiesc în mediul rural. Comparativ cu informațiile înregistrate anterior: 1992, 2000, 2010, se înregistrează o creștere pe termen lung a numărului locuitorilor din regiunea ariei protejate ca urmare a migrației populației din mediul urban, dar cu o tendință de creștere mai semnificativă a ultimilor 5 ani, ca urmare a dezvoltării economice a localităților și implicit a creșterii atractivității din punct de vedere al angajabilității.

Procentul populației rurale este mult peste media națională, acesta fiind un aspect important pentru managementul ariilor protejate. Natalitatea a scăzut mai ales în ultimii ani datorită tendinței tinerelor familii de a avea tot mai puțini copii, dar și datorită plecării definitive a unei părți din populația tânără spre orașele apropiate. Acestea sunt și cauzele ce au dus la fenomenul de îmbătrânire a populației, respectiv la creșterea indicilor mortalității.

Majoritatea locuitorilor sunt români - aprox. 78,46%, cu o minoritate de maghiari - aprox. 7,58 %, rromi - aprox. 8,61 % , germani și sârbi și alte etnii- 0,26 %. Pentru 5% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută, însă sub aspect confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși - 78,88%, dar există și minorități de romano-catolici - 5,19%, penticostali - 4,76%, reformați - 2,61 % și bapțiști - 1,38%; pentru 5,20% din populație nu este cunoscută structura confesională la care sunt afiliați.

Evoluția populației la nivelul Ariei Protejate în ultimii ani

Tabel 2

Localitate	Anul 1992	Anul 2000	Anul 2010	Anul 2015
Girișu de Criș	5296	4973	3716	3826
Nojorid	4386	4227	4725	5266
Sânnicolau Român	-	-	2213	2247
Toboliu	-	-	1996	2105

**Sursa datelor: Tempo online 2014-Anuarul Statistic, Institutul Național de Statistică*

B.4.3. Utilizarea terenurilor și resurselor naturale

Condițiile geografice și climatice deosebit de favorabile ale zonei au determinat locuitorii să practice o serie de activități predominant agricole cum ar fi: cultivarea plantelor și creșterea animalelor. Condițiile geografice și solurile favorabile din zonă au determinat locuitorii să practice o serie de activități predominant agricole. Pe terenul arabil se cultivă porumbul, grâul, legume și orz. Producția vegetală în valorile totale și medii este modestă, fiind sub potențialul productiv al zonei. Creșterea rentabilității muncii în agricultură are în vedere sprijinirea investițiilor în domeniul dotării cu mașini și utilaje performante, introducerea de soiuri cu productivitate mai ridicată, creșterea dimensiunilor exploatațiilor agricole prin stimularea asocierii.

Principala resursă a acestor localități este terenul agricol în special cel arabil observându-se în structura fondului funciar la nivelul localităților o tendință de creștere a suprafețelor cu teren arabil, trend ce are un impact apreciabil în rândul populațiilor de animale ce servesc bază trofică pentru o serie de păsări. Suprafața fondului funciar la nivelul celor 4 comune este prezentată în tabelul de mai jos ca fiind următoarea:

**Suprafața fondului funciar după modul de folosință
-Hectare-**

Tabel 3

Localitate	Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii	Livezi
Girișu de Criș	3854	224	7	-	-
Nojorid	7664	1420	332	17	1
Sânnicolau Român	5680	1125	89	-	-
Toboliu	3443	531	-	-	20
Total	20641	3300	428	17	21

**Sursa datelor: Tempo online 2014-Anuarul Statistic, Institutul Național de Statistică*

B.4.4. Economia locală

Sub aspect economic, comunitățile din regiune se dezvoltă în jurul principalului domeniu de activitate, acela fiind exploatarea agricolă a terenurilor, urmată de creșterea animalelor, industria alimentară, industria materialelor de construcții – prelucrare mase plastice și fabricarea sticlei și servicii. De asemenea la nivelul localității Girișu de Criș se observă o diversificare a activităților economice unde întâlnim întreprinderi specializate pe construirea semifabricatelor de beton, construirea mașinilor pentru fabricarea peleților din paie, comerțul cu produse vegetale și zootehnice, prestări servicii pentru agricultură și chiar construcții din fier forjat.

Cultura plantelor, pe lângă creșterea animalelor, care este activitatea de bază pe care o desfășoară locuitorii regiunii, a constituit una dintre ocupațiile principale ale acestora. Oamenii cultivă: porumb, grâu, orz, orzoaică, varză, lucernă.

Zootehnia reprezintă o sursă de venit importantă pentru locuitorii zonei care au dezvoltat această ramură într-o pondere mai mare, în comparație cu alte activități, deoarece localitatea dispune de puține terenuri arabile, având în schimb suprafețe întinse cu fânețe. De asemenea, datorită prezenței unor amenajări piscicole în zonă există destul de bine dezvoltată și o componentă piscicolă în cadrul economic al zonei.

Zona comercială este reprezentată din dotări și spații comerciale și de alimentație publică cu caracter privat, constituindu-se într-un adevărat centru comercial axat pe comerțul utilajelor și a produselor obținute din exploatarea agricole. Celelalte tipuri de servicii: administrație, poșta, cultura, sunt corespunzător deservite de capacitățile existente.

Structura șeptelului la nivel de localitate.

-Număr exemplare-

Tabel 44

Localitate	Bovine	Ovine	Caprine	Porcine	Păsări	Cabaline
Girișu de Criș	377	3209	103	795	9426	39
Nojorid	1059	7341	98	3229	161881	146
Sânnicolau Român	349	5716	27	1515	9300	80
Toboliu	726	1829	180	1393	10258	115
Total	2511	18095	408	6932	190865	380

**Direcția Regională De Statistică Bihor-2010.*

Efectivele șeptelului fac referire la animalele deținute în gospodăriile și fermele înregistrate în localitățile respective. Pe lângă acestea există efective neînregistrate, precum și animale aparținând fermelor care au concesiionat în respectivele localități suprafețe de pășune.

În cadrul gospodăriilor care dețin animale, șeptelul este compus, în medie pe categorii, din bovine, porcine, cabaline, ovine, caprine și păsări de curte, cu o deschidere mai mare către zootehnia intensivă cu porcine.

Mai există o categorie restrânsă de gospodării care se ocupă de creșterea altor animale, de exemplu iepuri, sau care se ocupă de stupărit. În localitățile din regiune, cei mai mulți dintre fermieri practică o agricultură de subzistență sau cel mult de semi-subzistență. De-a lungul anilor s-a dezvoltat o tendință de trecere către agricultura intensivă, la nivelul fiecărei localități existând un număr mic de fermieri ce se detașează clar prin suprafețele exploatare și numărul de capete de animale deținute. O presiune ridicată asupra supraexploatării agricole vine din rândul crescătorilor de ovine, ale căror efective aproape că s-au dublat în ultimii 10 ani ca urmare a stimulentei financiare primite prin plățile Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură.

B.5. Cercetare

Nu există infrastructură destinată exclusiv cercetării. Cu toate acestea, în zonă se desfășoară cercetări de către Universitatea din Oradea, pentru teze de licență, monitorizări ale florei și faunei pe Crișul Repede, etc.

B.6. Acțiuni de management majore desfășurate în Aria Protejată

Nu există până în prezent acțiuni de management majore desfășurate în Aria Protejată.

C. EVALUAREA SITUAȚIEI ACTUALE

În această secțiune sunt prezentate principalele valori și amenințări din **Situl Valea Alceului** și se analizează situația valorilor identificate, respectiv presiunile care afectează starea acestora în prezent sau le pot amenința pe viitor. Aceste analize stau la baza definirii măsurilor de management specifice situației actuale.

C.1. Valori

Principalele valori ale ariei protejate sunt reprezentate de specii de păsări rare la nivel european, care își găsesc aici refugiu, loc de popas în migrație sau habitate favorabile pentru hrănire și reproducere - Tabelul 16.

Pe lângă acestea, au fost identificate și alte valori importante pentru zonă, mai ales cele ce se constituie în resurse pentru localnici și dezvoltarea zonei. De exemplu pajiști importante pentru comunitățile locale și care, dacă sunt păstrate și valorificate corespunzător, ajută la dezvoltarea locală și la obținerea unui sprijin real din partea autorităților și a localnicilor pentru implementarea măsurilor de management.

Valorile identificate în cadrul Sitului Valea Alceului

Tabel 15

Valoarea	Importanța
<i>Păsări de apă</i>	Indicatori pentru calitatea apelor de suprafață și implicit subterane. Contribuie la reglarea populațiilor de amfibieni și pești, constituind în același timp o atracție turistică.
<i>Păsări de pajiști</i>	În special răpitoarele contribuie la reglarea populațiilor de păsări - graurul, et cetera - și rozătoare de pajiști și terenuri arabile. Păsările insectivore contribuie la reglarea populațiilor de insecte de pe terenuri arabile și pajiști, constituind în același timp o parte din prada speciilor de păsări răpitoare. Sunt indicatori pentru calitatea pajiștii din punct de vedere al menținerii echilibrului ecosistemic.
<i>Păsări dependente de terenuri arabile</i>	Utilizează terenurile arabile pentru hrănire, contribuind semnificativ la echilibrul acestor ecosisteme antropice prin reglarea populațiilor de insecte, rozătoare și amfibieni.
<i>Lacuri și bălți</i>	Prezența acestor ochiuri de apă creează câteva puncte de atracție în monotonia peisajului de câmpie, constituind totodată habitate specifice pentru păsările de apă.
<i>Canale cu apă temporară</i>	Aceste canale asigură menținerea unui regim hidric în sol favorabil culturilor de cereale și pomi fructiferi. Totodată, reprezintă o componentă esențială a habitatului speciilor de apă – Figura 7 din Anexa 1
<i>Habitate de pajiște</i>	Având în vedere tendința actuală de creștere a șeptelului pe baza sprijinului financiar acordat de politicile Europene din domeniul Agriculturii, aceste habitate constituie o resursă esențială pentru comunitate. Ele reprezintă totodată habitat de cuibărire și hrănire pentru speciile de pajiște.
<i>Vegetația lemnoasă</i>	Arborii izolați sau în pâlcuri reprezintă o componentă esențială a habitatului speciilor de păsări, în special a vânturelului de seară. Acești arbori, asigură de multe ori umbra necesară animalelor domestice în timpul verii.
<i>Apele potabile din fântâni și puțuri</i>	Reprezintă o resursă necesară deoarece multe comunități sunt conectate la surse de apă ce provin din zonă, în timp ce multe gospodării folosesc foraje de mică adâncime pentru irigat și animale.

C.2. Presiuni și amenințări

Identificarea și evaluarea presiunilor și amenințărilor a fost realizată în grupul de lucru și în întâlniri cu factorii interesați, utilizând clasificarea Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii. Amenințările din Formularul Standard pot fi ușor asimilate cu cele din clasificarea Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii. Această clasificare internațională, realizată pentru amenințările din arii protejate, permite o analiză mai ușoară a categoriilor de amenințări.

Presiunile apar/există ca urmare a acțiunilor umane sau a fenomenelor naturale extreme *din trecut sau care au loc în prezent* și care afectează, în mod cumulat, efectul mai multor acțiuni și/sau fenomene, sau separat viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului. Pentru analiza de mai jos, au fost luate în calcul presiunile identificate în prezent sau pe parcursul ultimilor cinci ani.

Amenințările pot apărea ca urmare a acțiunilor umane sau a fenomenelor naturale extreme *pe viitor*, putând afecta în mod cumulat, efectul mai multor acțiuni și / sau fenomene, sau separat, viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului. Definierea amenințărilor se face luând în calcul acțiuni umane viitoare sau previzibile. Pentru analiza prezentată în continuare, s-au luat în calcul amenințările ce pot deriva în următorii cinci ani, din acțiuni umane în derulare sau previzibile și fenomene naturale extreme posibile.

Legendă:

Amenințare minoră	Amenințare moderată	Amenințare majoră
Necesită monitorizare dar nu și acțiuni specifice de management	Necesită acțiuni specifice de management cât mai curând posibil	Necesită acțiuni de management cu prioritate
Cu impact mic	Cu impact mediu	Cu impact major
1	2	3

Analiza presiunilor și amenințărilor

Tabelul 16

Amenințarea / Presiunea identificată	Valoarea la care se face referire	Explicații	Nivel impact estimat	
			P	A
1. Dezvoltările rezidențiale și comerciale.				
1.1. Case și așezări				
Extindere intravilan	Păsări de pajiști	Cauza: interes pentru construirea de zone rezidențiale Localizare: în imediata vecinătate a tuturor localităților Impact: reducerea habitatului	1	2
1.2. Zone comerciale și industriale				
Extindere zone industriale	Păsări de pajiști	Cauza: interes pentru construirea de zone industriale Localizare: în imediata vecinătate a tuturor localităților Impact: reducerea habitatului	1	2
2. Agricultură și Acvacultură				
2.1. Recolte anuale și perene, altele decât cheresteaua				
Extinderea monoculturilor	Păsări de pe terenuri arabile	Cauza: creșterea eficienței economice a fermelor asociative Localizare: toate terenurile arabile Impact: fluctuații majore în asigurarea fondului de hrană	1	1
Utilizarea insecticidelor și rodenticidelor pe terenuri arabile	Păsări de pe terenuri arabile	Cauza: necesitatea unor culturi competitive conform cerințelor pieței actuale. Accesul facil la chimicale Localizare: toate terenurile arabile Impact: scăderea semnificativă a cantității de hrană pentru păsările insectivore și a celor care se hrănesc cu micromamifere	2	2
Uciderea accidentală în timpul cositului cu utilaje mari	<i>Anthus campestris</i>	Cauza: cosirea terenului în spirală din exterior spre interior, neutilizarea dispozitivelor de avertizare a faunei. Localizare: toată zona de proiect Impact: distrugerea pontei din anul respectiv	2	2

Uciderea accidentală a mamiferelor mici în timpul cositului cu utilaje mari	Păsări de pajiști	Cauza: cosirea terenului în spirală, din exterior spre interior, neutilizarea dispozitivelor de avertizare a faunei Localizare: toate pajiștile și culturile de lucernă Impact: reducerea fondului de hrană format din mamifere mici	2	2
Incendierea miriștilor	Păsări de terenuri arabile	Cauza: reducerea costurilor de curățare a terenurilor Localizare: terenurile arabile Impact: reducerea fondului de hrană format din insecte și mamifere mici	2	2
Accesul cu utilaje și autoturisme	Păsări cuibăritoare în colonie	Cauza: acces la terenuri arabile Localizare: colonia de la Livada de Bihor Impact: deranjul păsărilor cuibăritoare	1	1
2.2. Plantații pentru lemn și celuloză				
Culturi energetice	Păsări de pajiști	Cauza: valorificarea economică superioară a pajiștilor și terenurilor arabile Localizare: toată suprafața Impact: reducerea habitatului	-	3
Plantații de păduri	Păsări de pajiști	Cauza: legea consideră pajiștile sărăturate ca terenuri degradate ce pot fi împădurite. Interes pentru atragerea de fonduri Localizare: toată suprafața Impact: în cazul suprafețelor mai mari de 0,5 ha/100ha - reducerea habitatului; în cazul suprafețelor mai mici de 0,5/100ha ha impactul poate fi neglijabil	-	1
2.3. Creșterea animalelor și zootehnia				
Pășunatul în perioada de iarnă, 10 noiembrie - 20 aprilie	Păsări de pajiști	Cauza: necesitatea de a asigura spațiu de mișcare pentru animalele domestice în timpul iernii Localizare: toate pajiștile Impact: degradarea habitatului de hrănire	1	1
Suprapășunatul	Păsări de pajiști	Cauza: lipsa evidențelor corecte privind efectivele de animale domestice Localizare: toate pajiștile Impact: degradarea habitatului de hrănire	1	1

2.4. Acvacultura de apă dulce				
Golirea periodică a bălților	Păsări de apă	Cauza: managementul resursei piscicole Localizare: balta secundară Impact: pierderea habitatului pentru perioade de 1-2 ani	3	3
3. Energie și Minerit				
3.1. Minerit și extracție				
Realizarea și exploatarea balastierelor	Păsări acvatice, păsări de pajiști, păsări pe terenuri arabile	Cauza: valorificarea economică a depozitelor de nisip și pietriș Localizare: Crișul Repede, pajiști și terenuri arabile Impact: deranj exercitat asupra păsărilor acvatice, reducerea habitatelor terestre	1	2
Extragerea gazelor de șist	Păsări de pajiști, păsări pe terenuri arabile	Cauza: valorificarea superioară a terenurilor Localizare: întregul sit Impact: reducerea substanțială a habitatului prin amplasarea instalațiilor și a drumurilor de acces	-	3
3.2. Producerea de energie				
Amplasarea de parcuri de panouri fotovoltaice	Păsări de pajiști	Cauza: valorificarea economică superioară a pajiștilor și terenurilor arabile Localizare: pajiști și terenuri arabile Impact: reducerea habitatului, tăierea tufărișurilor de pe suprafața afectată	-	3
Amplasarea de parcuri de centrale eoliene	Păsări răpitoare, cuibăritoare și migratoare, alte păsări de talie mare și mediu: <i>Ardea alba</i> , <i>Egretta garzetta</i> , <i>Platalea leucorodia</i> , <i>Nycticorax nycticorax</i>	Cauza: valorificarea economică superioară a pajiștilor și terenurilor arabile Localizare: pajiști și terenuri arabile Impact: moartea accidentală, deranjul în perioada migrației	-	2
4. Coridoare de transport și servicii				
4.1. Șosele și căi ferate				
Circulația pe DJ 797	Toate speciile	Cauza: acces în localități Localizare: șoseaua DJ 797 Impact: mortalitate ridicată prin coliziune	2	2
4.2. Rețele de utilități și servicii de exemplu: electricitate, cabluri, conducte et cetera.				

Prezența stâlpilor neizolați	<i>Corvus frugilegus</i> , răpitoare de zi	Cauza: lipsa fondurilor necesare Localizare: toată suprafața Impact: moartea unor exemplare	2	2
5. Utilizarea resurselor biologice și afectarea acestora				
5.1. Vânătoarea, uciderea și colectarea animalelor terestre – legal sau ilegal				
Vânătoarea la cioara de semănătură	<i>Corvus frugilegus</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Falco tinnunculus</i> , <i>Asio otus</i> , <i>Columba palumbus</i> , <i>Lanius minor</i>	Cauza: combaterea ciorilor considerate dăunători agricoli, sau generatori al deranjului exercitat asupra locuitorilor Localizare: pâlcurile de arbori Impact: uciderea accidentală a exemplarelor de vânturel de seară, deranjul în perioada de cuibărit și migrație	3	1
Vânătoare la păsări acvatice	<i>Egretta garzetta</i> , <i>Ardea alba</i> , <i>Platalea leucorodia</i> , <i>Plegadis falcinellus</i> , <i>Tringa glareola</i> , <i>Philomachus pugnax</i> , <i>Aythya nyroca</i> , <i>Nycticorax nycticorax</i> , <i>Ixobrychus minutus</i> , <i>Alcedo atthis</i> , <i>Chlidonias hybridus</i> , <i>Botaurus stellaris</i> ,	Cauza: agrement Localizare: zonele umede: Crișul Repede, lacul și balta de la Livada de Bihor, Râțul Alceului Impact: uciderea accidentală a exemplarelor aparținând speciilor protejate, deranjul în perioada de migrație și cuibărit		
5.2. Exploatarea forestieră și extragerea lemnului				
Tăierea arborilor din afara fondului forestier	<i>Corvus frugilegus</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Falco tinnunculus</i> , <i>Asio otus</i> , <i>Columba palumbus</i> , <i>Lanius minor</i>	Cauza: pericolul de accidente asupra oamenilor în localități, normele de siguranța traficului, nevoia de lemn pentru încălzirea locuinței Localizare: aliniament DJ 797, arbori solitari și pâlcuri de arbori Impact: distrugerea coloniei întregi	3	3
5.3. Pescuitul, uciderea și recoltarea resurselor acvatice				

Pescuitul în perioada de cuibărit și migrație	Păsări de apă	Cauza: agrement Localizare: Lacul Livada, Crișul Repede, Canalul Colector, alte canale Impact: deranjul cauzat în perioada de cuibărit	1	1
6. Intruziune umană și perturbări				
6.1. Activități de recreere și turism				
Accesul cu ATV-uri, motociclete enduro	Păsări de pajiști	Cauza: agrement Localizare: pajiști Impact: degradarea habitatului de pajiște, deranj exercitat asupra păsărilor	1	1
7. Modificări ale sistemelor naturale				
7.1. Incendii și stingerea acestora				
Arderea vegetației uscate de pe pajiști	Păsări de pajiști și terenuri arabile	Cauza: curățirea terenurilor de resturi vegetale uscate Localizare: pajiști Impact: părăsirea habitatelor de unele specii și degradarea populațiilor pradă – insecte, șopârle, et cetera.	2	2
7.2. Baraje, modificări hidrologice și gestionarea/utilizarea resurselor de apă				
Desecări și drenări ale bălților temporare	Păsări de pajiști	Cauza: creșterea capacității productive a pajiștilor Localizare: pajiști Impact: reducerea fondului de hrană	1	1
8. Specii și gene invazive, alte specii și gene problematice				
8.1. Plante invazive străine/care nu sunt native				
Propagarea plantelor invazive: <i>Amorpha fruticosa</i> , <i>Ambrosia artemisifolia</i>	<i>Falco vespertinus</i> , păsări de apă	Cauza: defrișarea vegetației de luncă Localizare: lunci și canale Impact: propagare pe pajiști și arabile și înlocuirea zăvoaielor naturale care sunt utilizate pentru cuibărit	0	2
8.2. Animale invazive străine/care nu sunt native				
Întreținerea a mai mult de 3 câini ciobănești la fiecare stână .	Toate speciile de păsări	Cauza: lipsa câinilor special dresați, lipsa amenajărilor de îngrădire a animalelor domestice Localizare: toate pajiștile Impact: reducerea efectivelor de păsări prin distrugerea cuiburilor și uciderea păsărilor de către câinii ciobănești, reducerea ratei de creștere a puilor prin renunțarea la cuibărit a păsărilor din cauza deranjului exercitat de câini	3	3

Neîndeplinirea obligațiilor, de către autoritățile locale, privind managementul câinilor și pisicilor fără stăpân	Toate speciile de păsări	Cauza: lipsa fondurilor necesare Localizare: toate pajiștile Impact: reducerea efectivelor prin distrugerea cuiburilor și uciderea păsărilor de către câinii și pisicile fără stăpân	3	3
9. Poluarea - provenită din surse din afara ariei sau generată în interiorul ariei protejate				
9.1. Ape uzate de la gospodăria și din canalizarea urbană				
Poluarea apelor stătătoare cu ape menajere	Păsări de apă	Cauza: folosirea foselor septice filtrante, lipsa unui sistem centralizat de colectarea apelor menajere Localizare: Crișul Repede Impact: dispariția bazei trofice	2	2
9.2. Efluenți și deversări din surse industriale, miniere sau militare				
Poluare cu apă sulfuroasă	Păsări de apă	Cauza: necunoscută Localizare: Lacul Livada - balta secundară Impact: dispariția bazei trofice	1	1
9.3. Efluenți din agricultură și silvicultură de exemplu Îngrășăminte și pesticide în exces				
Poluarea apelor stătătoare cu substanțe chimice din agricultură	Păsări de apă	Cauza: utilizarea necorespunzătoare a pesticidelor în agricultură Localizare: Lacul Livada, Crișul Repede, Râtul Alceului și canalele Impact: dispariția bazei trofice	2	2
9.4. Gunoi și deșeuri solide				
Depozitarea resturilor vegetale în apă	Păsări de apă	Cauza: lipsa unui sistem de colectare a resturilor. Educația cu privire la utilizarea resturilor vegetale Localizare: Lacul Livada, Crișul Repede și canalele Impact: dispariția bazei trofice	1	1
10. Amenințări datorate schimbărilor climatice sau altor fenomene climatice extreme				
10.1. Secete				
Scăderea nivelului apelor	Păsări de apă	Cauza: creșterea nivelului evapotranspirației Localizare: Lacul Livada, Crișul Repede, Râtul Alceului și canalele Impact: degradarea habitatelor	1	1
Scăderea nivelului de apă freatică	Păsări de pajiști	Cauza: creșterea nivelului evapotranspirației Localizare: toate pajiștile Impact: degradarea habitatelor	1	1

C.3. Evaluarea tendințelor în starea valorilor ariei protejate

Analiza rezultatelor de la inventarierea și cartarea speciilor și habitatelor de interes conservativ, în corelație cu presiunile existente și amenințările preconizate, va duce la stabilirea acțiunilor principale de management și a măsurilor ce trebuie realizate pentru menținerea sau îmbunătățirea stării de conservare. În acest capitol sunt scoase în evidență principalele tendințe și problemele cu care se confruntă speciile și habitatele naturale din sit, fără a fi reluate cele prezentate în capitolele C1 și C2.

Vulnerabilitatea speciilor și habitatelor din situl Valea Alceului se datorează în primul rând degradării condițiilor de mediu pentru pajiști. Reducerea suprafeței acestora, coroborată cu suprapășunatul și drenarea bălților temporare duce la reducerea habitatului de cuibărire și hrănire pentru speciile de păsări. Presiunea generată de suprapășunat va crește în viitor datorită interesului crescut pentru creșterea efectivelor animalelor domestice pe aceleași suprafețe de pajiște.

În același timp, tăierea arborilor și a vegetației arbustive, deranjul din preajma acestora, are ca impact degradarea singurelor zone de cuibărit pentru aceste specii. Această practică se va accentua în viitor, impactul negativ fiind tot mai mare luând în considerare faptul că nu există proiecte actuale pentru înființarea de noi pâlcuri de arbori.

Managementul terenurilor arabile este de asemenea foarte important. Utilizarea nerațională a chimicalelor în agricultură având ca impact reducerea fondului de hrană pentru păsări și chiar reducerea efectivelor de păsări, coroborat cu extinderea monoculturilor. Dacă pentru extinderea monoculturilor există o tendință de creștere în viitor, presiunea generată de utilizarea substanțelor chimice în agricultură pare să fie stabilă.

În următorii 10 ani se preconizează să se aloce fonduri substanțiale pentru lucrări hidrotehnice și de îmbunătățiri funciare, fapt ce ar putea duce în viitor la creșterea presiunii negative generată de acest tip de lucrări asupra biodiversității, în condițiile în care aceste lucrări nu vor ține cont de cerințele speciilor pentru habitate.

D. STRATEGIA DE MANAGEMENT

D.1. Viziunea

Deși interesele de dezvoltare și tendința de antropizare a mediului sunt mari, efortul coordonat al celor ce trăiesc în zonă poate contribui la menținerea unui mediu de viață cât mai echilibrat, asigurând un minim de resurse și procese naturale necesare pentru condiții de viață bune și dezvoltare echilibrată. Ca urmare, viziunea pentru aceste arii, definită în procesul de elaborare a planului, este următoarea:

Situl Valea Alceului este o oază de biodiversitate în care echilibrul om-natură păstrează în continuare un mediu de viață favorabil atât pentru dezvoltarea durabilă a comunităților cât și pentru biodiversitate.

D.2. Strategia de management

Având în vedere valorile Sitului Valea Alceului și amenințările identificate la adresa lor, precum și tendințele descrise prin evaluarea acestora, pentru realizarea viziunii, managementul se va integra în cadrul a 4 Programe de management, după cum urmează:

Programul 1. Managementul biodiversității

Scop: Menținerea / refacerea stării favorabile de conservare pentru speciile de interes conservativ prin îmbunătățirea măsurilor actuale de management al terenurilor și aplicarea lor, în colaborare cu proprietarii /administratorii de terenuri și resurse naturale.

Asigurarea condițiilor necesare pentru conservarea biodiversității este principalul obiectiv al Sitului Valea Alceului. Acțiunile și măsurile de management vor urmări menținerea sau refacerea stării favorabile de conservare a speciilor, respectiv gestionarea ecosistemelor astfel încât să se îmbunătățească caracteristicile naturale și serviciile de mediu în zonă. Acestea vor fi orientate cu precădere spre diminuarea/eliminarea cauzelor, care au fost identificate pentru presiunile și amenințările de intensitate și extindere mare și medie. În situațiile în care cauzele nu pot fi influențate de către administratorii și partenerii de management, se vor stabili acțiuni sau măsuri care să reducă impactul amenințărilor asupra valorilor de biodiversitate.

Programul 2. Informare și conștientizare

Scop: Creșterea nivelului de acceptare a Sitului Valea Alceului, precum și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare, prin activități de informare și conștientizare, în colaborare cu factorii interesați și comunitățile locale.

Programul 3: Administrare

Scop: : Asigurarea unei structuri funcționale de management în scopul implementării eficiente a Planului de Management al Sitului Valea Alceului.

Programul 4. Monitorizare și evaluare

Scop: Implementarea unui sistem de monitorizare a planului de management prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării planului de acțiune.

D.3. Planul operațional

Pentru implementarea strategiei de management prezentată la capitolul anterior s-au definit principalele direcții de management pentru primii 5 ani de implementare a Planului de Management. Direcțiile descriu ceea ce trebuie realizat de către gestionarii terenurilor și resurselor de pe teritoriul Sitului Valea Alceului, precum și ceea ce trebuie să urmărească Administrația pentru a realiza obiectivele de management pentru programele și sub-programele definite în cadrul strategiei. Activitățile strict necesare sunt descrise în Capitolul D.5. Măsurile specifice pentru conservarea speciilor sunt redată în fișele speciilor din Anexa 2/habitatelor - Tabelul. 18 – Activități și măsuri specifice de management.

IMPORTANT: În ceea ce privește responsabilitatea implementării direcțiilor de management descrise în Planul operațional, este important să se înțeleagă următoarele: obligația și responsabilitatea adaptării managementului terenurilor și al resurselor naturale la obiectivele Sitului Valea Alceului revine proprietarilor și gestionarilor de drept, conform prevederilor OUG 57/2011, articolul 21 alineatul 4. De asemenea, așa cum s-a precizat și la capitolul A. Introducere, responsabilitatea reglementării activităților de pe teritoriul Sitului Valea Alceului, în conformitate cu prevederile Planului de management, revine autorităților competente, în colaborare cu administratorul ariei protejate -conform OUG 57/2007, cu modificările și completările ulterioare, articolul 21 alineatul 6-, fapt reflectat în coloana "Responsabilitate pentru implementare" din Tabelul 17.

Administratorul/custodele propune măsurile și activitățile de management în baza recomandărilor specialiștilor în conservarea biodiversității și se implică în mod activ în stabilirea, împreună cu gestionarii, a modalităților în care se pot implementa direcțiile stabilite. Ca urmare, atunci când se definesc Direcțiile de management - coloana 1 a Tabelului 17- acestea se referă nu numai la obligațiile sau acțiunile realizate de custode, ci și la cele ale factorilor interesați direct implicați.

Prin urmare, îndeplinirea indicatorilor menționați în Planul Operațional este un obiectiv comun pentru toți cei implicați în managementul Sitului Valea Alceului - proprietari, administratori, Ministere, custode, consilii locale/județene, et cetera.

Având în vedere resursele limitate, direcțiile de management au fost prioritizate după cum urmează:

prioritatea 1 – direcțiile de management care sunt foarte importante pentru realizarea obiectivelor și pentru realizarea cărora custodele trebuie să facă tot posibilul să identifice resursele necesare;

prioritatea 2 – direcțiile importante de management, dar a căror realizare nu este critică pentru atingerea obiectivelor. Custodele va depune eforturi pentru a le realiza;

prioritatea 3 – direcții care pot contribui la realizarea obiectivelor, dar nerealizarea lor nu va influența în mod negativ aria protejată. Se vor realiza doar dacă apar oportunități pentru atragerea resurselor necesare.

Principalele direcții de management

Tabelul 16

Programul 1: Managementul biodiversității Scop: Menținerea / refacerea stării favorabile de conservare pentru speciile de interes conservativ prin îmbunătățirea măsurilor actuale de management al terenurilor și aplicarea lor, în colaborare cu proprietarii /administratorii de terenuri și resurse naturale.	Indicator de finalizare	Pri ori tat e	A n 1	A n 2	A n 3	A n 4	A n 5	Responsabilitatea principală pentru implementare	
1.1. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate de pajiști	Stare de conservare favorabilă pentru specii dependente de pajiști	1	√	√	√	√	√	Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Custode, Electrica, utilizatorii pajiștilor, Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare	
	1800 ha pajiște	1					√		
	Minim 5% pajiști utilizate ca fânețe	3					√		
	Procent de acoperire cu vegetație arborescentă între 0,5-1,0%	1					√		
	Minim 1 proiect pentru izolarea stâlpilor	3					√		
	Minim 5 ha pajiște sărăturată/umedă refăcută	3					√		
1.2. Reglementarea activităților cinegetice și piscicole astfel încât să se asigure condițiile pentru conservarea speciilor de interes conservativ	Stare de conservare favorabilă pentru speciile de păsări	1	√	√	√	√	√	Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Custode, Asociații de vânătoare, Primării	
	Minim 2 protocoale cu asociațiile de vânătoare	1	√						
1.3. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de terenuri arabile	Stare de conservare favorabilă pentru specii dependente de terenuri agricole	1	√	√	√	√	√	Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Custode, proprietari, fermieri	
	Minim 1 km de perdele forestiere noi	3				√			
1.4. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate umede	Stare de conservare favorabilă pentru specii dependente de habitate umede	1	√	√	√	√	√	Apele Române, Sistemul de Gospodărirea Apelor,	

1.4. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate umede	1 protocol cu Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare Filiala Bihor	1	√				Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare - Bihor Custode, Primării
	Minim 5 km subarbuști pe marginea DJ 797	2			√		
	Accesul în zona Lacul Livada marcat corespunzător	1	√				
	1 amenajare de restricționare a accesului	1		√			

Programul 2: Informare, conștientizare Scop: Creșterea nivelului de acceptare a Sitului Valea Alceului, precum și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare, prin activități de informare și conștientizare în colaborare cu factorii interesați și comunitățile locale.	Indicator de finalizare	Pri ori tat e	A n 1	A n 2	A n 3	A n 4	A n 5	Responsabilitatea principală pentru implementare
2.1. Identificarea și planificarea celor mai eficiente metode și acțiuni de comunicare cu diferitele grupuri de factori interesați	1 Strategie de comunicare	2			√			Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Custode
2.2. Informarea continuă a publicului larg cu privire la managementul Sitului Valea Alceului, precum și la oportunități de finanțare legate de conservarea speciilor.	Minim 1 punct de informare funcțional	1	√	√	√	√	√	Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Custode
	Minim 2 ore pe săptămâna la dispoziția factorilor interesați	1	√	√	√	√	√	
2.3. Organizarea de evenimente de conștientizare, legate de situl Valea Alceului	Minim 2 campanii	2			√		√	Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Custode
2.4. Oferirea de informații despre valorile naturale și promovarea includerii lor în strategiile și programele de dezvoltare ale județului și regiunii	0 strategii locale/regionale elaborate fără participarea Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor sau a custodelui	1	√	√	√	√	√	Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Custode
2.5. Organizarea de activități de educație ecologică pentru diferite grupe de vârstă	Minim 5 evenimente educative	3	√	√	√	√	√	Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Custode

Programul 3: Administrare Scop: Asigurarea unei structuri funcționale de management în scopul implementării eficiente a Planului de Management al Sitului Valea Alceului.	Indicator de finalizare	Prioritate	An 1	An 2	An 3	An 4	An 5	Responsabilitatea principală pentru implementare
3.1. Asigurarea respectării regulamentului și planului de management a Sitului Valea Alceului.	0 planuri/proiecte neconforme realizate	1	√	√	√	√	√	Ministerul Apelor și Pădurilor, Custode
3.2. Identificarea de surse de finanțare și elaborarea de proiecte pentru asigurarea resurselor necesare menținerii unei echipe minime de management al Sitului Valea Alceului, precum și pentru implementarea măsurilor de management	Minim 3 persoane cu contract permanent de muncă	1	√	√	√	√	√	Ministerul Apelor și Pădurilor, Custode
	Acoperirea necesarului financiar pentru direcțiile cu prioritatea 1	1	√	√	√	√	√	
3.3. Asigurarea instruirii periodice a personalului implicat în administrarea Sitului Valea Alceului	Minim 3 persoane instruite	1	√	√	√	√	√	Ministerul Apelor și Pădurilor, Custode
3.4. Încheierea de contracte de parteneriat cu universități. Organizații Non-Guvernamentale și alte entități în vederea eficientizării asigurării resurselor necesare pentru management și implementarea planului de management	Cel puțin 5 parteneriate	3	√	√				Custode
3.5. Elaborarea planurilor anuale de lucru și revizuirea lor, în funcție de necesități	Un plan de lucru pe an	1	√	√	√	√	√	Custode

Programul 4: Monitorizare și evaluare Scop: Implementarea unui sistem de monitorizare a planului de management prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării planului de acțiune.	Indicator de finalizare	Pri ori tat e	A n 1	A n 2	A n 3	A n 4	A n 5	Responsabilitatea principală pentru implementare
4.1. Implementarea Planului de Monitoring al Sitului Valea Alceului	Colectarea cel puțin a informațiilor legate de activitățile cu prioritatea 1	1	√	√	√	√	√	Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Custode
4.2. Evaluarea eficienței managementului Sitului Valea Alceului	Cel puțin o evaluare pe an	1	√	√	√	√	√	Custode
4.3. Analiza rezultatelor monitorizărilor și îmbunătățirea măsurilor de management utilizând informațiile din analize	Cel puțin o analiză pe an	1	√	√	√	√	√	Custode

D.4. Activități și măsuri de management specifice pentru implementarea planului operațional

Pentru realizarea obiectivelor stabilite prin Planul Operațional este necesar să se planifice și să se realizeze activități de management și să se stabilească măsuri specifice. În acest subcapitol se prezintă activitățile și măsurile specifice ce se vor implementa în Situl Valea Alceului.

Activitățile specifice vor fi incluse în planurile anuale, iar măsurile specifice se vor reflecta în Regulamentul Ariei Protejate.

În tabelul de mai jos se prezintă activitățile necesare și măsurile specifice ce se impun pentru realizarea direcțiilor de management. În măsura în care în perioada de implementare se vor stabili alte activități și măsuri care necesită acordul și colaborarea factorilor interesați, custodele se obligă să se consulte cu aceștia.

Modalități de implementare ale măsurilor de management și măsuri de specifice

Tabelul 17

Direcții de management -definite în Planul operațional-	Activități și măsuri specifice
Programul 1: Managementul biodiversității	
1.1.Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate de pajiști	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -patrulări, informare-conștientizare -Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru creșterea suprafeței de pajiște la minim 2500 ha. -Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru creșterea procentului de pajiște utilizată ca fâneață. -Încheierea unui protocol de colaborare cu Garda Forestieră pentru respingerea cererilor de punere în valoare a arborilor din afara fondului forestier, situați în Situl Valea Alceului. -Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru cartarea pâlcurilor de arbori existente, întocmirea de material informative bazate de hărți și utilizarea acestora în activitățile de informare -Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru crearea de noi pâlcuri și aliniamente de arbori din specii autohtone repede crescătoare: plop, salcie et cetera. -Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru sprijinirea autorităților locale în vederea derulării activităților de management a câinilor și pisicilor fără stăpân. -Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru izolarea stâlpilor pentru transportul energiei electrice. -Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru realizarea lucrărilor de reconstrucție ecologică a pajiștilor umede și sărăturate prin obturarea canalelor de desecare de pe aceste pajiști, fără a se periclita integritatea terenurilor agricole și a construcțiilor limitrofe. <p>Măsuri specifice: Vezi fișele speciilor din Anexa 2: păsări dependente de habitate de pajiști</p>
1.2. Reglementarea activităților cinegetice și	Activități de management:

<p>piscicole astfel încât sa se asigure condițiile pentru conservarea speciilor de interes conservativ</p>	<p>-patrulări, informare-conștientizare -Încheierea unui protocol de colaborare cu asociațiile de vânătoare în vederea emiterii autorizațiilor de vânătoare la cioara de semănătură doar în afara perioadei 15 februarie – 15 octombrie, interzicerea vânătorii la și în apropierea - <200m- coloniilor de cuibărit și zonelor umede. Măsuri specifice: Vezi fișele speciilor din Anexa 2: păsări dependente de habitate de pajiști, terenuri agricole și ape</p>
<p>1.3. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de terenuri arabile</p>	<p>Activități de management: -patrulări, informare-conștientizare -Inițierea, sprijinirea și promovarea proiectelor și programelor pentru realizarea plantațiilor și a perdelelor forestiere pe terenuri arabile, cu specii autohtone, specifice tipului stațional. Măsuri specifice: Vezi fișele speciilor din Anexa 2: păsări dependente de terenuri arabile</p>
<p>1.4. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate umede</p>	<p>Activități de management: -patrulări, informare-conștientizare -Monitorizarea amenajărilor industriale existente în preajma bălții secundare a Lacului Livada în vederea eliminării poluării cu ape sulfuroase. -Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru plantarea de șiruri de subarbuști, paralele cu DJ 797 pe raza sitului. -Încheierea unui protocol de colaborare cu Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare Filiala Bihor, pentru <ul style="list-style-type: none"> • elaborarea unui plan de acțiune în vederea eșalonării lucrărilor de întreținere a canalelor de desecare, astfel încât să se minimizeze impactul negativ asupra valorilor de biodiversitate • Identificarea celor mai bune soluții tehnice de întreținere a canalelor astfel încât să se minimizeze impactul negativ asupra valorilor de biodiversitate, de exemplu: decolmatarea de pe o singură latură a canalului, et cetera. -Marcarea pe teren a zonelor de acces a turiștilor la Lacul Livada de Bihor. -Realizarea de amenajări specifice pentru restricționarea circulației pe drumul de pământ din dreptul coloniei de păsări de lângă Lacul Livada de Bihor. Măsuri specifice: Vezi fișele speciilor din Anexa 2: păsări dependente de ape.</p>

Măsuri de management -definite în Planul operațional-	Activități și măsuri specifice
Programul 2: Informare, conștientizare	
2.1. Identificarea și planificarea celor mai eficiente metode și acțiuni de comunicare cu diferitele grupuri de factori interesați	Activități de management: Elaborare Strategie de comunicare
2.2. Informarea continuă a publicului larg cu privire la managementul Sitului Valea Alceului, precum și la oportunități de finanțare legate de conservarea speciilor.	Activități de management : -Stabilirea unui punct de informare pentru factorii interesați -Alocarea a minim 2 ore pe săptămână pentru informarea/consultarea factorilor interesați.
2.3. Organizarea de evenimente de conștientizare, legate de situl Valea Alceului	Activități de management recomandate: -Informarea periodică a tuturor proprietarilor, administratorilor de resurse și a autorităților locale cu privire la necesitatea menținerii arborilor din afara fondului forestier, situați în Situl Valea Alceului -Derularea de activități de conștientizare cu privire la utilizarea resturilor vegetale din agricultură și zootehnie ca alternative la depozitarea lor ilegală în bălți și canale.
2.4. Oferirea de informații despre valorile naturale și promovarea includerii lor în strategiile și programele de dezvoltare ale județului și regiunii	Activități de management: -Participarea activa la elaborarea strategiilor locale și regionale
2.5. Organizarea de activități de educație ecologică pentru diferite grupe de vârstă	Activități de management: -Realizarea a minim 5 evenimente educative

Măsuri de management -definite în Planul operațional-	Activități și măsuri specifice
Programul 3: Administrare	
3.1. Asigurarea respectării regulamentului și planului de management a Sitului Valea Alceului.	Activități de management: -patrulări, informare-conștientizare -Participare la procedura de reglementare pentru planurile și proiectele prevăzute a se implementa în Situl Valea Alceului

3.2. Identificarea de surse de finanțare și elaborarea de proiecte pentru asigurarea resurselor necesare menținerii unei echipe minime de management al Sitului Valea Alceului, precum și pentru implementarea măsurilor de management	Activități de management: -Elaborare de proiecte
3.3. Asigurarea instruirii periodice a personalului implicat în administrarea Sitului Valea Alceului	Activități de management: -Participarea la evenimente de formare profesională
3.4. Încheierea de contracte de parteneriat cu universități. Organizații Non-Guvernamentale și alte entități în vederea eficientizării asigurării resurselor necesare pentru management și implementarea planului de management	Activități de management: -Încheierea de parteneriate
3.5. Elaborarea planurilor anuale de lucru și revizuirea lor, în funcție de necesități	Activități de management: -Elaborare plan de lucru anual și planuri de lucru lunare

Măsuri de management -definite în Planul operațional-	Activități și măsuri specifice
Programul 4: Monitorizare și evaluare	
4.1. Implementarea Planului de Monitoring al Sitului Valea Alceului	Activități de management: Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru implementarea Planului de Monitorizare
4.2. Evaluarea eficienței managementului Sitului Valea Alceului	Activități de management: Implementarea Programului de Monitorizare a Eficienței Managementului
4.3. Analiza rezultatelor monitorizărilor și îmbunătățirea măsurilor de management utilizând informațiile din analize	Activități de management: Actualizarea măsurilor de management, dacă se impune, în conformitate cu rezultatele activităților de monitorizare

E. ASIGURAREA IMPLEMENTĂRII PLANULUI DE MANAGEMENT

E.1. Sistemul de luare a deciziilor

Deciziile, privind implementarea Planului de Management, vor fi luate de către Custode, cu respectarea legislației în vigoare, așa cum este prezentată în Capitolul B.1.5.

Pentru toate acțiunile de management, respectiv pentru inițierea și implementarea de proiecte pe teritoriul sitului Valea Alceului, Custodele se va consulta cu proprietarii și administratorii de terenuri.

Pentru asigurarea respectării prevederilor Planului de Management, Custodele va colabora cu autoritățile ce au responsabilități de control și cu autoritățile locale, care trebuie să asigure, conform legii, respectarea statutului de arie protejată.

E.2. Resurse necesare pentru implementarea Planului de Management

Suma minimă necesară pentru managementul la nivel optim a sitului Valea Alceului este de 355.850 lei pentru următorii cinci ani. Pentru realizarea în condiții minime a activităților de management este necesară o sumă de 145.800 lei, pentru cinci ani.

Necesarul de resurse financiare pentru managementul sitului Valea Alceului

Tabel 18

Categoriile cheltuieli	Prioritate	Salarii - lei -	Cheltuieli perationale - lei -	Total - lei -	Mediu anual - lei -
Nivel optim					
Cheltuieli directe		285000	13750	298750	59750
Cheltuieli monitorizare				54000	10800
Cheltuieli indirecte				3100	620
Total buget plan management ron				355850	71170
Total buget plan management euro				79078	15816
Nivel critic					
Cheltuieli directe		91200	11000	102200	20440
Cheltuieli monitorizare				40500	8100
Cheltuieli indirecte				3100	620
Total buget plan management ron				145800	29160
Total buget plan management euro				32400	6480
Disponibil					
	Optim			0	0
	Critic			0	0
Diferență de acoperit					
	Optim			355850	71170
	Critic			145800	29160

Deși Planul de Management a fost elaborat pentru o perioadă de 10 ani, pentru că Planul Operațional este elaborat pentru o perioadă de cinci ani, necesarul financiar este estimat pentru perioada de implementare a Planului Operațional.

Necesarul de resurse financiare a fost calculat estimându-se cheltuielile recurente, precum și cele necesare pentru realizarea măsurilor de management și pentru activitățile administrative. Sumele necesare pentru realizarea acțiunilor importante, considerate prioritate 1 și 2, în Planul Operațional, sunt considerate critice pentru managementul eficient al Ariei Protejate. Sumele estimate pentru acțiunile încadrate la prioritatea 3 sunt importante și sunt incluse în necesarul stabilit pentru nivelul optim de finanțare. Acțiunile cu prioritate 1 sunt cele pentru care este necesar să fie asigurate resurse financiare la nivel critic.

Evaluarea necesarului financiar pentru activitatea de monitorizare a fost făcută pornind de la periodicitatea activităților de monitoring.

Având în vedere faptul că unele cheltuieli se fac punctual, pentru o anumită măsură într-un anumit an, sau serie de ani, estimarea necesarului mediu anual a fost făcută plecând de la necesarul pe toată perioada de implementare a Planului Operațional, împărțindu-se la numărul de ani.

Pentru a implementa Planul de Management, la nivel minim, este nevoie de angajarea a unui specialist în arii protejate și a unui ranger, cu norme parțiale.

Calculul necesarului de personal pentru implementarea activităților critice de management

Tabel 19

Postul	Grad de ocupare a postului – nivel minim
Specialist Ariei Protejate	0,2
Ranger	0,2

E.3. Monitorizarea implementării Planului de Management

Pentru a fi urmărit, în mod continuu și coerent, modul în care, prin acțiunile de management planificate, se realizează obiectivele Ariei Protejate, a fost elaborat Planul de monitoring prezentat în Anexa 2- Plan de monitoring.

Întrucât resursele de management sunt limitate, acest plan prevede, în principal, monitorizarea aspectelor legate de biodiversitate și de principalele activități umane, care sunt sau pot deveni presiuni/amenințări la adresa valorilor de biodiversitate.

Situația de referință, pentru indicatorii identificați în acest plan, a fost stabilită, fie prin inventarierea de teren realizate în anul 2015, fie prin colectarea informațiilor pe perioada elaborării Planului de Management. Pentru acțiunile la care nu există date privind situația de referință, se recomandă realizarea de studii pentru stabilirea acestora. Indicatorii de succes sunt cei menționați în planul operațional.

O dată la trei ani este recomandată realizarea de inventarieri complete, utilizând metodologiile de la inventarierea din 2015. Având în vedere faptul că raportările către Comisia Europeană se fac din șase în șase ani, se urmărește ca, pentru fiecare raportare, să existe două monitorizări în această perioadă. Ideal, în situația în care există fonduri suficiente, majoritatea monitorizărilor ar trebui făcute anual. Din lipsa certitudinii asigurării cu fonduri, s-au stabilit frecvențe de monitorizare după două criterii: optim și minim.

Custodele va analiza rezultatele monitorizării și va adapta măsurile de management pentru a crește eficiența acestora. Rezultatele analizelor vor fi extrem de importante la revizuirea Planului Operațional după primii cinci ani de implementare a Planului de Management.

În cazul extinderii suprafeței sitului Valea Alceului se vor monitoriza efectivele și starea de conservare a speciilor separat pe cele două suprafețe: cea inițială și cea nou introdusă. După 5 ani de la introducerea noilor suprafețe, se vor face modelări matematice pentru estimarea efectivelor și stării de conservare pentru suprafața nou introdusă, trecându-se la cumularea datelor. Din acest moment monitorizarea se va realiza pe toată suprafața. Același procedeu se va aplica și în cazul altor indicatori relevanți pentru starea biodiversității – de exemplu procentul acoperire cu vegetație forestieră/arborescentă de pe pajiști.

În cazul includerii în formularul standard a unor specii noi, se va proceda la monitorizarea acestora pe toată suprafața sitului – în habitate potențiale – situația de referință fiind cea de la prima monitorizare.

Bibliografie

1. Borza -Pătroc- Minodora , *Aspect Regarding Soil and Subsoil Pollution in the Plain of the Criș Rivers*, Analele Universității Oradea,Fascicula: Protecția Mediului, vol. XVIII, Anul 17, Editura Universității Oradea, 2012, Oradea.
2. Borza -Pătroc- Minodora, *Factori pedoclimatici ai câmpiei Crișurilor cu privire specială asupra solurilor*, Rezumatul tezei de doctorat, Oradea 2012.
3. Bujorean G., Oprea C. V., Grigore St., 1961. *Rezervația de sărături de la Socodor, regiunea Crișana*. Stud. și Cerc. Biol. și Șt. Agricol., 8; 3-4: 317-328, Bihor.
4. Cambroux, I., Schwoerer C., 2007 – Evaluarea statutului de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar din România – ghid metodologic, Editura Balcanio, Bihor, România
5. Chiriță C., 1967, *Solurile României : cu un determinant în culori*, Editura Agro-Silvică, București.
6. Chapin, F. S., E. S. Zavaleta, et al. 2000: *Consequences of changing biodiversity* 242p.
7. Doniță, N., Popescu, A., Paucă-Comănescu, M., Mihăilescu, S., Biriș, I., 2005: *Habitatele din România*, Bucuresti, 496p.
8. Doniță N., Popescu A., Paucă-Comănescu M., Mihăilescu S., Biriș I. A. 2006. *Modificări conform amendamentelor propuse de România și Bulgaria la Directiva Habitat -92/43/EEC-*. Ed. Tehnică Silvică, București, 95 p
9. Dudley, N., Editor-2008, Guidelines for Applying Protected Area Management Categories, Gland, Switzerland: IUCN – versiunea în limba română: <http://www.propark.ro/ro/publicatii/ghidul-privind-aplicarea-categoriilor-de-management-al-ariilor-protejate-75.html>
10. Florea N., 1997. *Degradarea terenurilor și ameliorarea solurilor*, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” – București, Facultatea de Geografie-Turism, Sibiu, 217 pp.
11. Florea N., I. Munteanu, C. Rapaport, C. Chițu și M. Opriș, 1968, *Geografia solurilor României*, Editura Științifică, București.
12. Florea N., Munteanu I., 2012, *Sistemul Român de Taxonomie a Solurilor*, Editura Sitech, Craiova.
13. Frăsineanu Mihaela, 2008, *Râurile României*, Edit. Fundației România de Maine, București.
14. Grigoraș, C., Vlăduț, Alina, Boengiu, S., Grigoraș, Elena Narcisa, 2006, *Solurile României*, Edit. Universitaria, Craiova.
15. Iordan I., 2009, *Geografia utilizării terenurilor – categorii geografice de terenuri*, Edit. Fundației România de Măine, București.
16. Lazăr.G, ș.a., 2007: ”Habitat prioritare alpine, subalpine și forestiere din România” Amenințări potențiale, Brașov, 199p
17. Măhăra Gh. 1972, *Condiții fizico-geografice ale Câmpiei Crișurilor și influența lor asupra genezei și distribuția solurilor*, Buletinul Societății de Științe Geografice din R.S. România, nr. 2, București.
18. Măhăra Gh., 1977, *Câmpia Crișurilor*, în volumul *Câmpia Crișurilor, Crișul Repede, Țara Beiușului*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.
19. Mihăilescu V., 1969, *Geografia fizică a României*, Edit. Științifică, București.

20. Mihăilescu Simona, 2009, *Characterization and distribution in Romania of the priority Natura 2000 habitat: Pannonic and Ponto-Sarmatic salt-steppes and salt-marshes. 2nd European Congress of Conservation Biology „Conservation biology and beyond: from science to practice”*, Praga, Republica Cehă, 1-5 sept. 2009, Book of Abstracts, p.211
21. Naeem, S., L. J. Thompson, et al. 1995: *Empirical Evidence that Declining Species Diversity May Alter the Performance of Terrestrial Ecosystems*. 347p
22. Neumann, H. 1998. *Fauna de lepidoptere a zonelor sărăturoase din Câmpia Banatului*. – *Analele Banatului* 4: 185–212.
23. OPREA A., 2005. *Lista critică a plantelor vasculare din România*, Iași: Edit. Univ. “Alexandru Ioan Cuza”, 668 p.
24. Palatitz, P. 2012. *A kék vércse -Falco vespertinus- védelmének tudományos megalapozása -Scientific basis of Red-footed Falcon conservation-*. – *PhD thesis*, Szent István University, Gödöllő, pp. 128
25. Péter Palatitz, Szabolcs Solt, Éva Horváth & László Kotymán 2015. *Hunting efficiency of Red-footed Falcons in different habitats*. – *Ornis Hungarica* 23;1: 32–47.
26. Petrisor A.-I., 2010, *Using Geographical Information Systems to assess the coverage of wetland biodiversity by Natura 2000 sites within the biogeographical regions of Romania*, *Environmental Engineering and Management Journal* 9;2: 269-273.
27. Pop I., 2002. *Vegetația solurilor sărăturate din România. Contribuții Botanice, XXX-2, 1999-2000*: 285-332, Grădina Botanică “Alexandru Borza” Cluj-Napoca.
28. Posea Gr., 1997, *Câmpia de Vest a României*, Editura Fundației "România de Măine", București
29. Rusu I., 2004, *Pedologie : solurile României*, Edit. Eurobit, Bihor.
30. Sârbu A., Sârbu I., Oprea Ad., Negrean G., Cristea V., Coldea Gh., Cristorean I., Popescu Gh., Oroian S., Tănase C., Bartók K., Gafta D., Anastasiu P., Crișan Fl., Costache I., Goia I., Marușca Th., Oțel V., Sămărghișan M., Hențea S., Pascale G., Răduțoiu D., Baz Ad., Boruz v., Pușcas M., Hirițiu M. & Frink J. 2007. *Arii speciale pentru protecția și conservarea plantelor în România*. București, Ed. Victor B. Victor, 396 p
31. Stanciu, E., și Florescu, F., 2009 : *Ariile protejate din România, Noțiuni introductive*, Brasov, 84p
32. Thiry, E., 2007: *Ghid metodologic pentru realizarea planurilor de management pentru siturile Natura 2000*, Timișoara, 113p
33. Ujvari I., 1972, *Geografia apelor României*, Edit. Științifică, București.
34. Ujvari. I., 1959, *Hidrografia R.P.R*, Edit. Științifică, București.
35. WWF International & The World Bank, 2007, “Management Effectiveness Tracking Tool – Reporting Progress at Protected Area Sites: A II a ediție. The Management Effectiveness Tracking Tool a fost dezvoltat de Sue Stolton, Marc Hockings, Nigel Dudley, Kathy MacKinnon, Tony Whitten și Fiona Leverington.
36. *** 1987, *Geografia României*, vol. III.
37. ***<http://natura2000.mmediu.ro/site/125/rosipa0103.html>.
38. *** <http://natura2000.mmediu.ro/site/125/rosipa0104.html>.
39. *** <http://www.icpa.ro>
40. ***http://iba.sor.ro/aia_valea_alceului.html

Anexa 1 la Planul de Management al Sitului Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului
Hărți

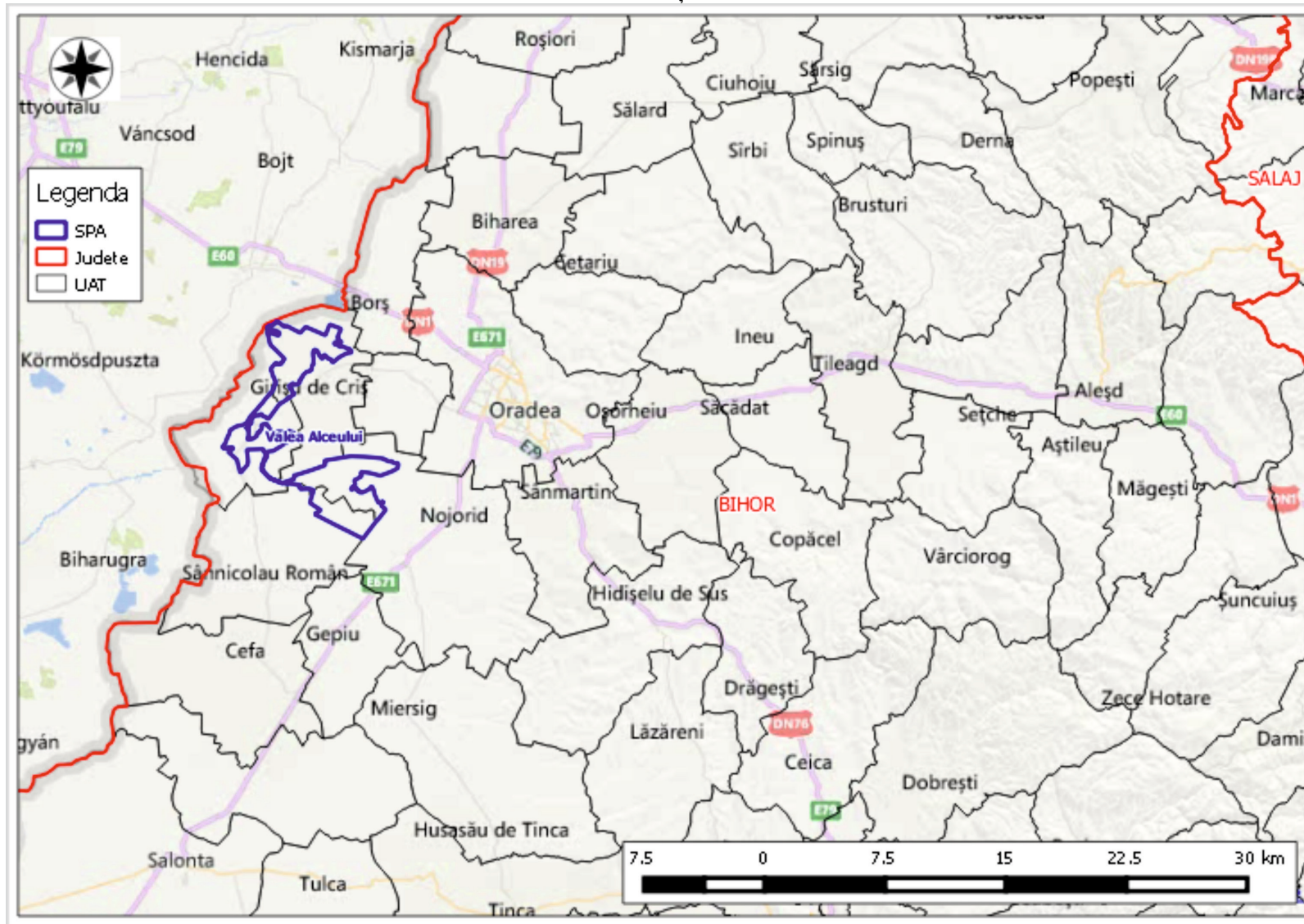

Figura 2. Localizarea Sitului ROSPA0103 Valea Alceului

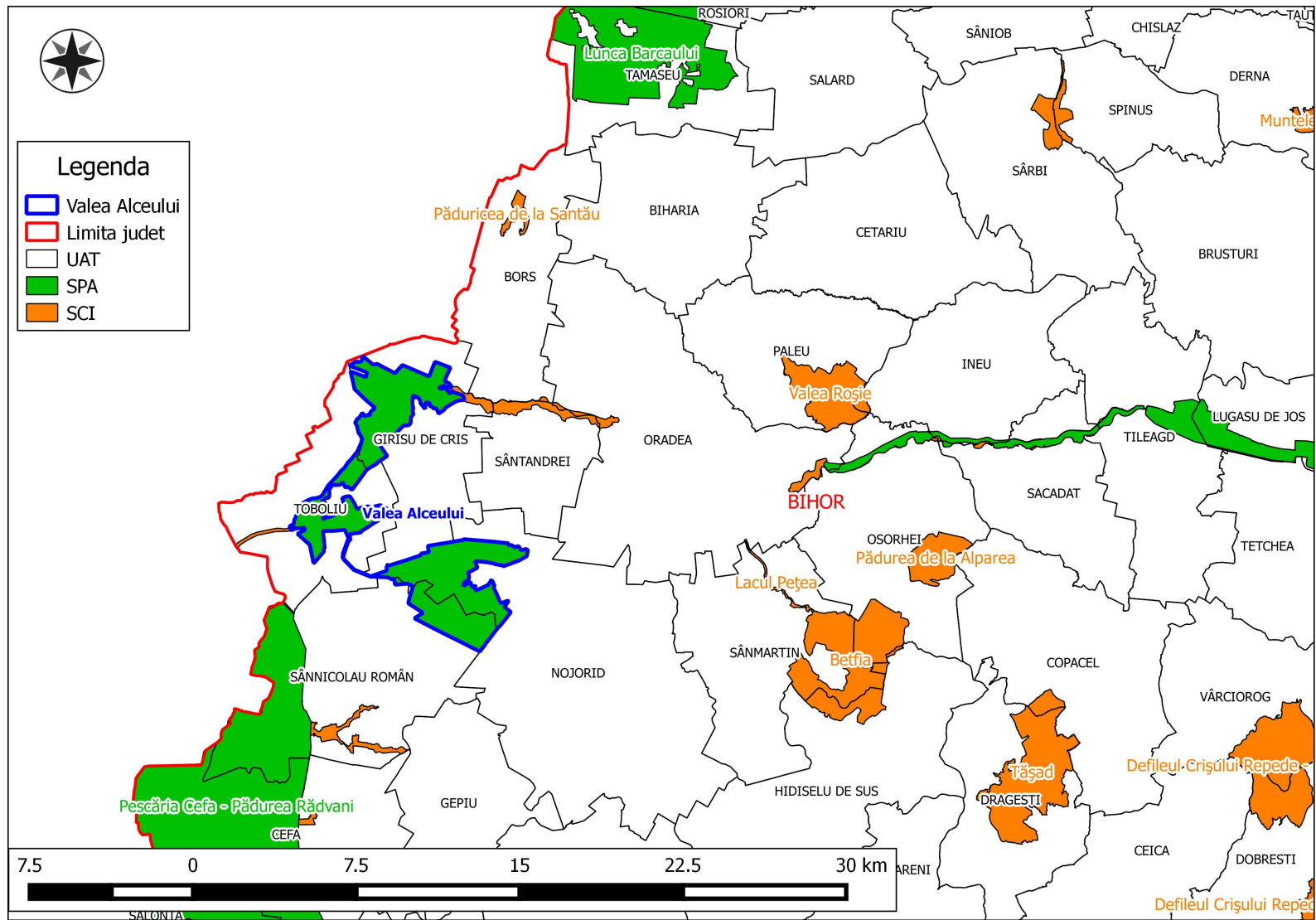

Figura 3. Harta arilor protejate din vecinătatea sitului ROSPA0103 VALEA ALCEULUI

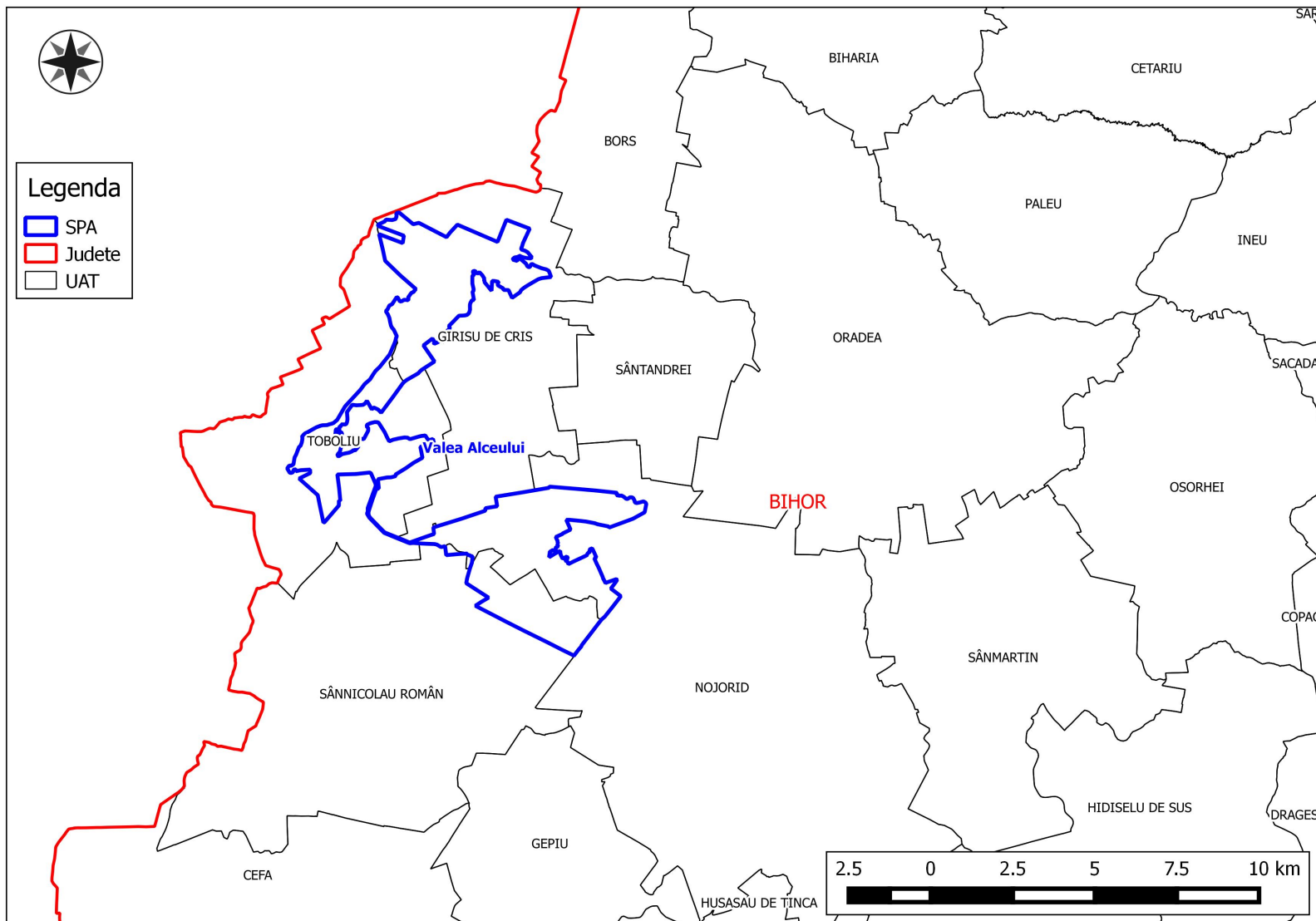

Figura 4. UAT-le din Situl Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului

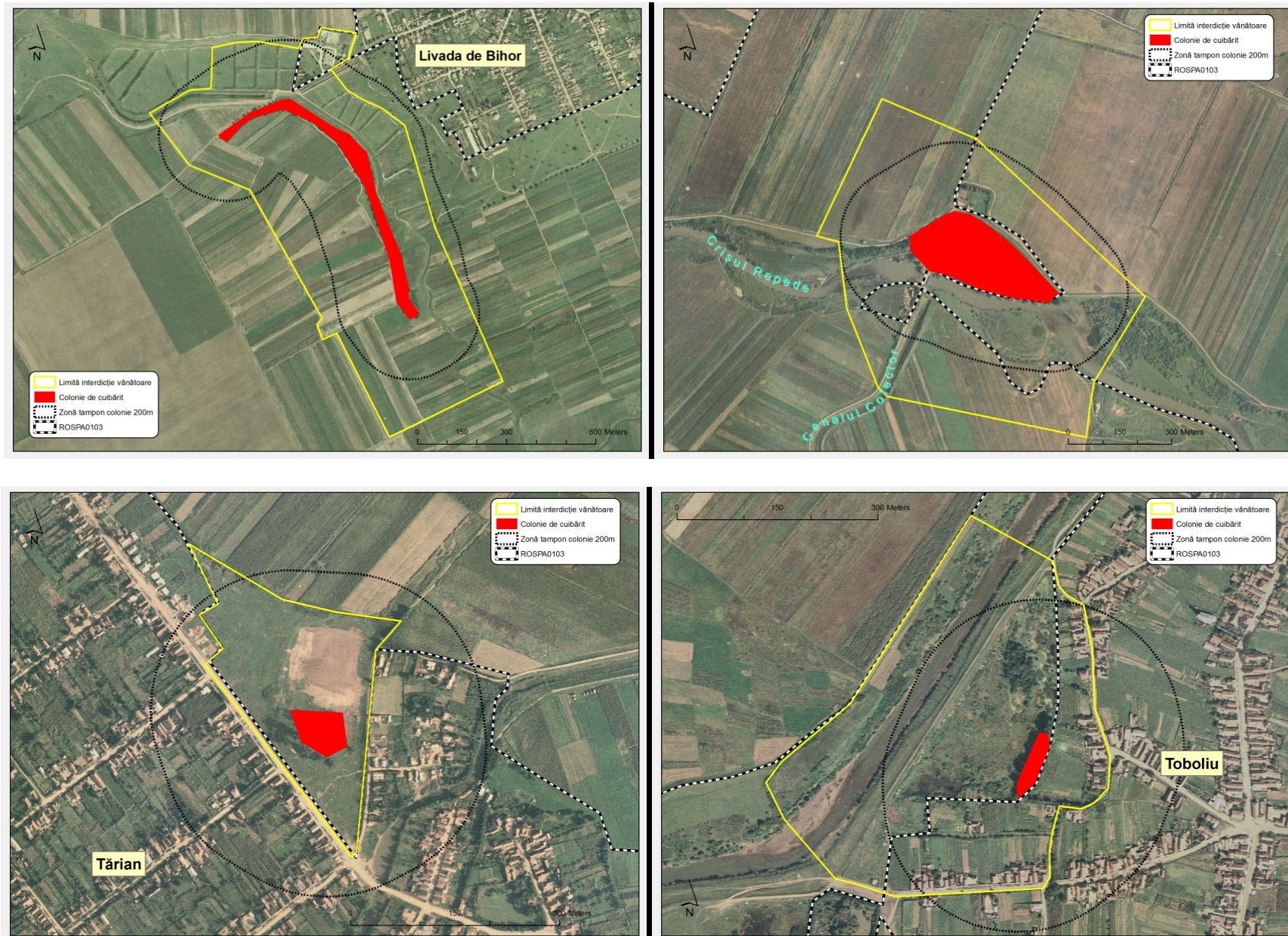

Figura 6. Localizarea coloniilor de vânturel de seară în situl Valea Alceului unde vânătoarea este interzisă

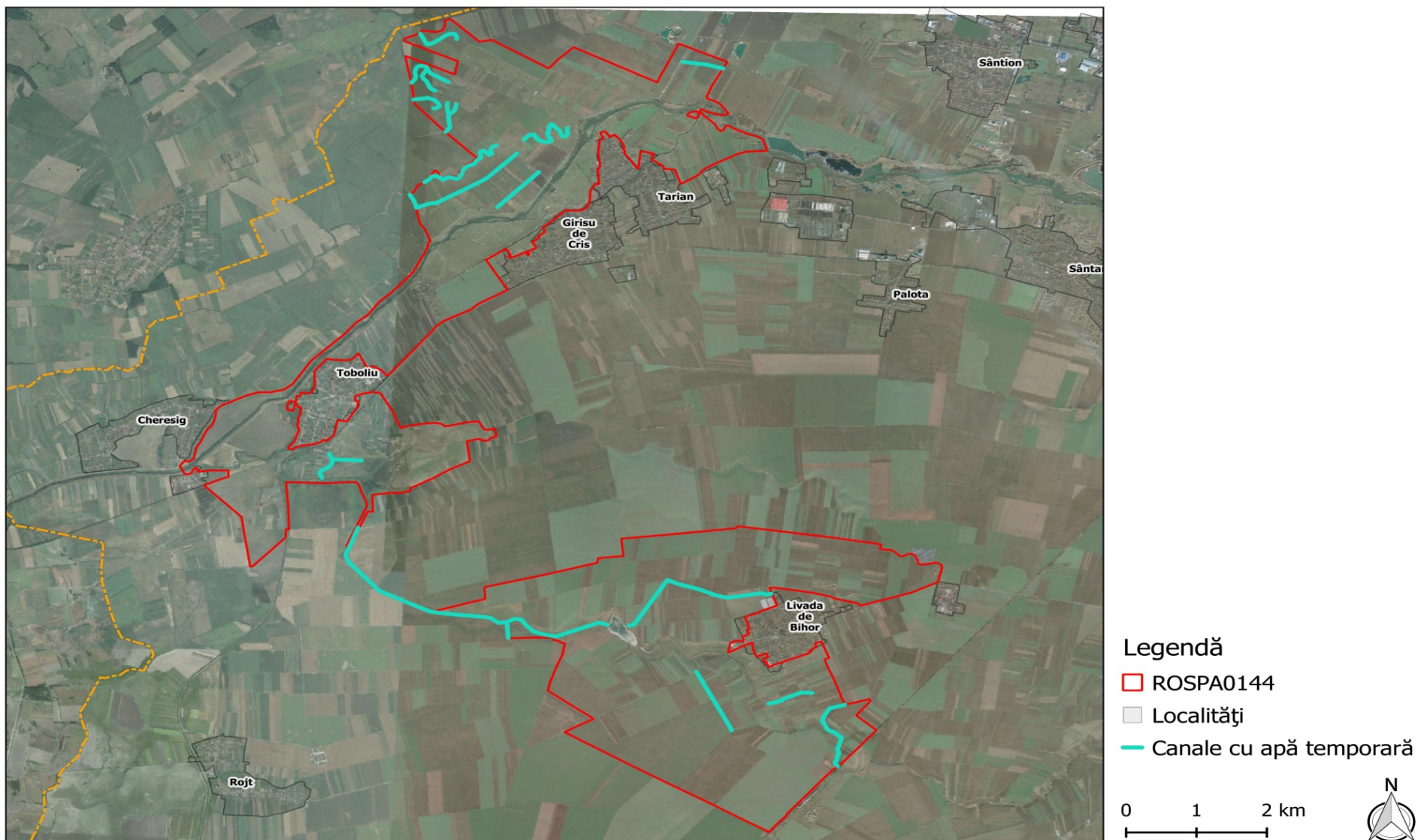

Figura 7 Localizarea canalelor cu apă temporară

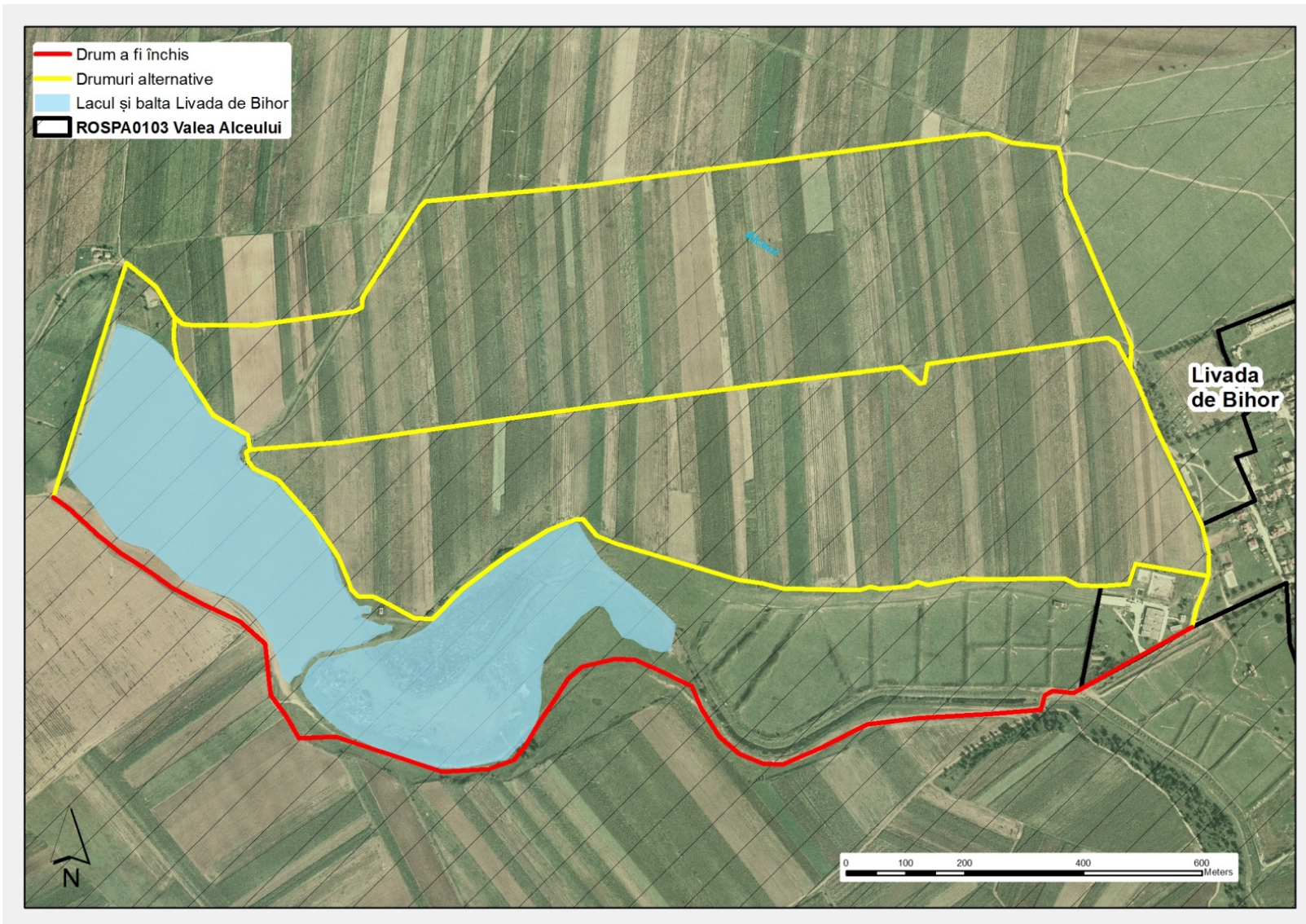

Figura 8. Lacul și balta Livada de Bihor

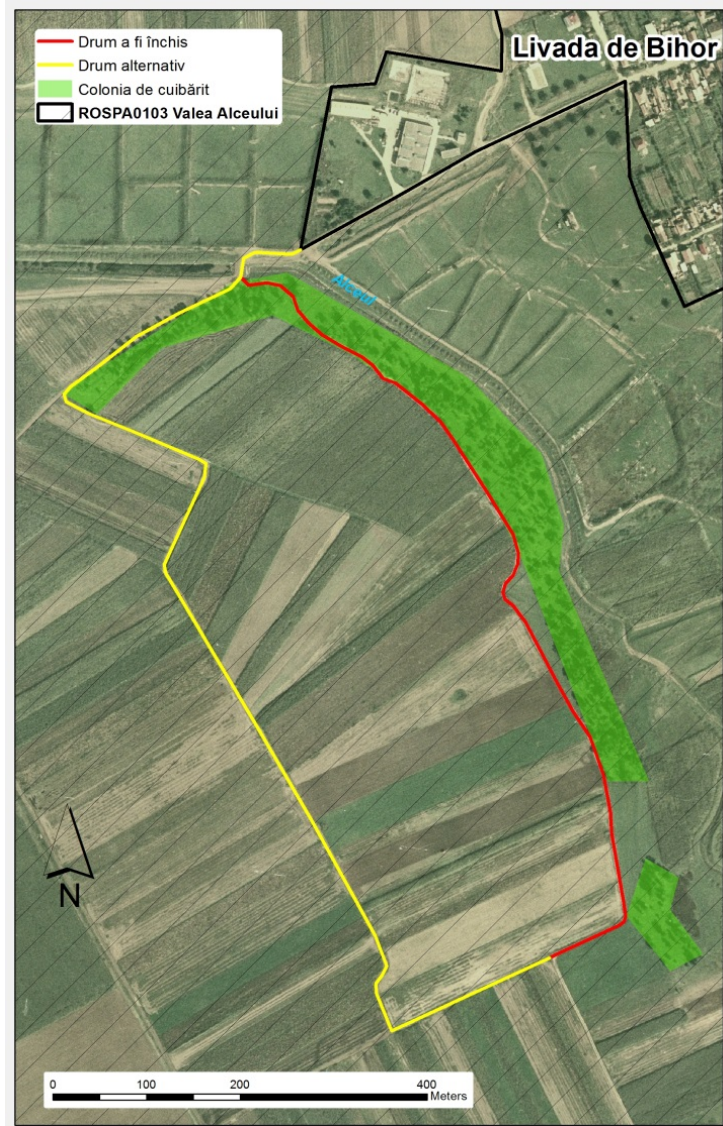

Figura 9. Colonia de păsări de la Lacul Livada de Bihor.

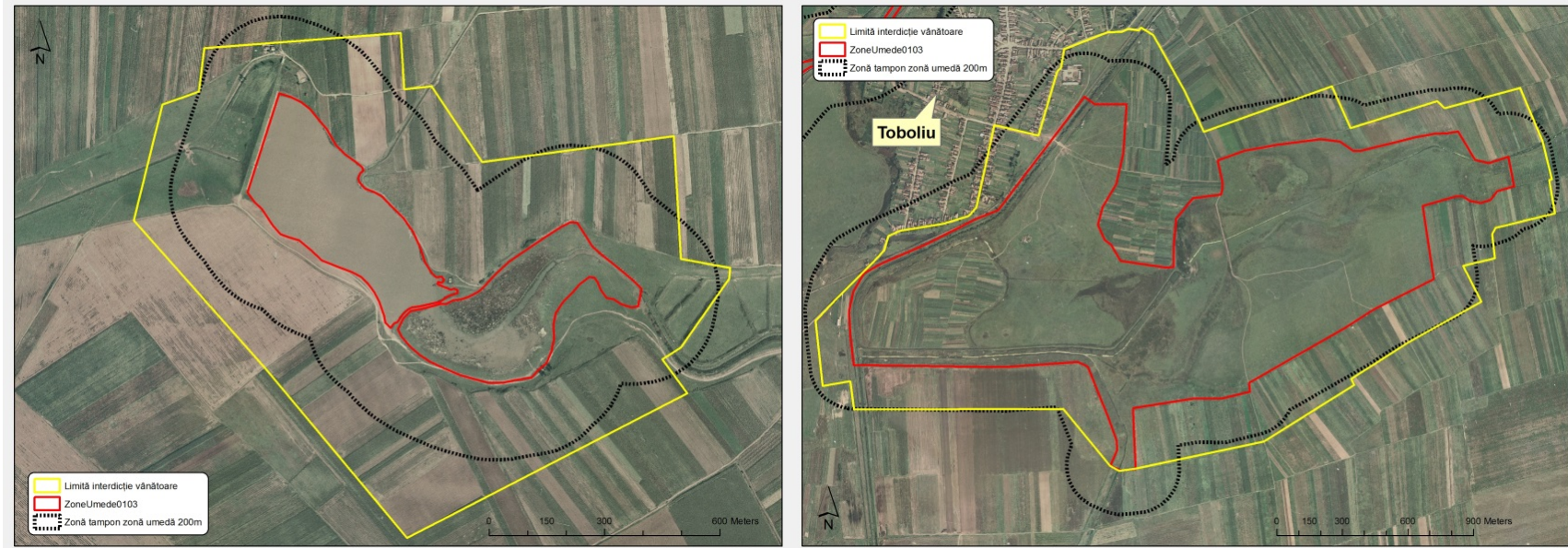

Figura 10. Zonele umede și cele limitrofe în care este interzisă vânătoarea

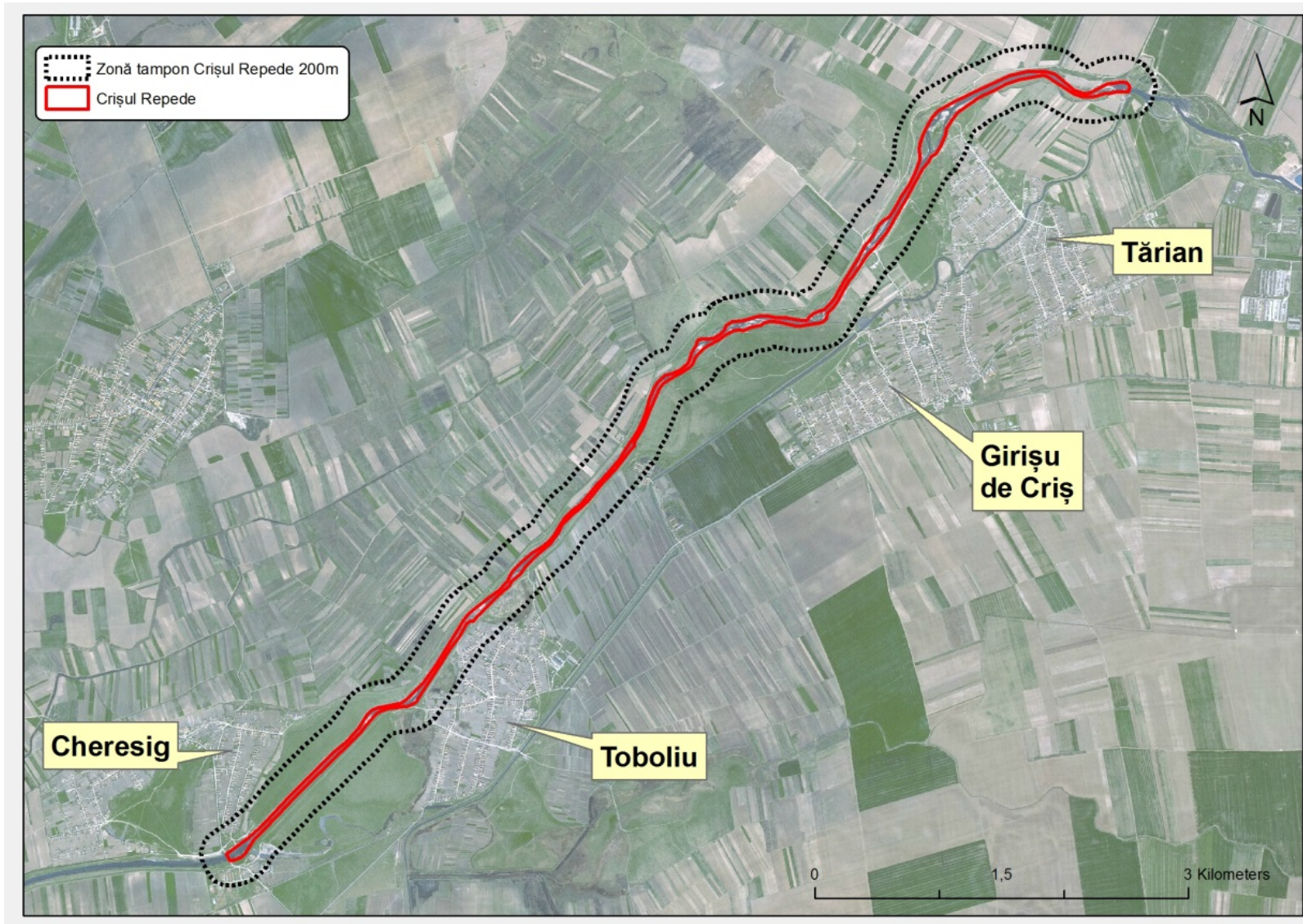

Figura 10. Zonele umede și cele limitrofe în care este interzisă vânătoarea

Fișele speciilor

I. SPECII DEPENDENTE DE PAJIȘTI

Erete vânat - *Circus cyaneus*, **Erete sur** - *Circus pygargus*, **Vânturel de seară** - *Falco vespertinus*, **Vânturel roșu** - *Falco tinnunculus*, **Șoim dunărean** - *Falco cherrug*, **Sfrâncioc roșiatic** - *Lanius collurio*, **Sfrâncioc cu frunte neagră** - *Lanius minor*, **Șerpar** - *Circaetus gallicus*, **Fâsă de câmp** - *Anthus campestris*, **Fluierar de mlaștină** - *Tringa glareola*, **Bătăuș** - *Philomachus pugnax*, **Cioară de semănătură** - *Corvus frugilegus*, **Cocor** - *Grus grus*, **Ciuf de pădure** - *Asio otus*, **Porumbel gulerat** - *Columba palumbus*, **Egretă mică** - *Egretta garzetta*, **Egretă mare** - *Ardea alba*, **Lopătar** - *Platalea leucorodia*, **Țigănuș** - *Plegadis falcinellus*.

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori relevanți	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
Pajiști naturale sau seminaturale cu tufișuri și arbori	Suprafața pajiștilor naturale sau seminaturale	670	Minim 1800	Toate speciile.
	% pajiște utilizată ca fâneață	Sub 5%	10 - 20%	<i>Ciconia ciconia</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Corvus frugilegus</i> , <i>Lanius collurio</i> , <i>Lanius minor</i>
	% pajiște abandonată	0%	0%	<i>Ciconia ciconia</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Corvus frugilegus</i> , <i>Lanius collurio</i> , <i>Lanius minor</i>
	% pajiște cu nivel natural de băltire temporară	100%	100%	<i>Egretta garzetta</i> , <i>Ardea alba</i> , <i>Platalea leucorodia</i> , <i>Plegadis falcinellus</i> ,

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori relevanți	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
				<i>Tringa gareola,</i> <i>Falco vespertinus</i>
	% pajiște cu compoziție naturală	100%	100%	Toate speciile.
	Nivelul de încărcare cu Unitate Vită Mare a pajiștilor	De determinat	Între 0,3 și 1 Unitate Vită Mare	Toate speciile.
	% acoperire cu vegetație forestieră/arborescentă	0,3%	0,5-1,0%	<i>Falco vespertinus,</i> <i>Falco tinnunculus,</i> <i>Falco columbarius,</i> <i>Lanius minor,</i> <i>Corvus frugilegus,</i> <i>Columba palumbus,</i> <i>Asio otus</i>
	% acoperire cu vegetație arbustivă	De determinat	0,5-1,0%	<i>Falco vespertinus,</i> <i>Falco tinnunculus,</i> <i>Falco columbarius,</i> <i>Lanius collurio,</i> <i>Lanius minor,</i> <i>Asio otus</i>
	Suprafețe de pajiște incendiate anual	De determinat la prima monitorizare	0 ha	Toate speciile.
	Suprafețe de pajiște tratate anual cu pesticide	De determinat la prima monitorizare	0 ha	Toate speciile.
	Numărul mediu al câinilor ciobănești de la stâne	De determinat la prima monitorizare	Maxim 3	<i>Anthus campestris</i>
	Numărul mediu la hectar al	De determinat la prima	0	<i>Anthus campestris</i>

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori relevanți	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
	câinilor ciobănești fără jujeu și al câinilor fără stăpân observați anual	monitorizare		

Măsuri de management:

- Menținerea suprafețelor de pajiște din Situl Valea Alceului.
- Extinderea intravilanului se va face doar în afara suprafețelor de pajiște.
- Amplasare balastierelor se va realiza doar în afara sitului. Balastierele din imediata apropiere a sitului se vor realiza doar cu respectarea condițiilor necesare pentru speciile de păsări.
- Amplasarea culturilor energetice doar în afara habitatelor de pajiști din Situl Valea Alceului
- Împădurirea terenurilor declarate degradate conform legii se va face doar pe suprafețe mai mici de 0,5 ha. Suprafața cumulată a zonelor împădurite să fie de maxim 1ha la 100 ha. Împădurirea acestor terenuri se va face doar cu specii autohtone, corespunzătoare tipului stațional.
- Managementul activ al habitatelor de pajiști prin pășunat și/sau cosit
- Menținerea bălților temporare de pe pajiști. Nu se vor face lucrări de drenare a acestora.
- Menținerea compoziției naturale a pajiștilor prin menținerea nivelului actual al pânzei de apă freatică.
- Supraînsămânțarea pajiștilor se va face doar cu specii autohtone, cu semințis cules de pe pajiștea care urmează a fi supraînsămânțat sau de pe altă pajiște din sit, și fără lucrări de pregătire a terenului: arat, discuit, greblat et cetera.
- Menținerea unui nivel de încărcare a pajiștilor între 0,3 și 1 Unitate Vită Mare.
- Pășunatul animalelor domestice pe pajiști se va face doar în perioada 20 aprilie – 10 noiembrie
- Menținerea vegetației lemnoase arborescente și arbustivă existente astfel încât să se asigure un procent de acoperire cu vegetație lemnoasă arborescentă de 0,5% – 1% și arbustivă de 0,5% – 1% , din suprafața fiecărui trup de pajiște
- Îndepărtarea vegetației uscate de pe pajiști se va face doar prin cosit și adunat. Nu se permite incendierea.
- Îndepărtarea vegetației uscate de pe terenurile arabile se face doar prin colectat sau măcinare și încorporare în sol. Nu se permite incendierea miriștilor și vegetației uscate.
- Nu se admite utilizarea pesticidelor pe pajiști.
- Folosirea a maxim 3 câini ciobănești la fiecare stână. Portul jujeului regulamentar este obligatoriu.

- Derularea acțiunilor de vânatoare la ciori de semănătură -*Corvus frugilegus*- se va face doar între 16 octombrie – 14 februarie, adică în afara perioadelor de cuibărire a speciilor protejate cuibăritoare în coloniile de ciori: vânturel de seară, vânturel roșu, ciuf de pădure, 15 februarie – 15 august, dar și în afara perioadei de aglomerare a vânturelilor de seară – 15 august – 15 octombrie. Nu se va face vânatoare în apropierea -<200 m- coloniilor de cuibărit.
- Scoaterea ovinelor la mișcare pe timpul iernii, 01 noiembrie – 01 martie, se va face doar pe o suprafață delimitată corespunzător și declarată la primărie, care să nu ocupe mai mult de 15% din suprafața trupului de pășune, și care se va schimba anual.
- Utilizarea dispozitivelor de avertizare a faunei, în timpul cositului cu utilaje.
- Practicarea sporturilor cu motor este permisă doar în afara sitului, în locuri special amenajate.

Activități specifice:

- Act pentru prevenirea tăierii de arbori:
 - Încheierea unui protocol de colaborare cu Garda Forestieră pentru respingerea cererilor de punere în valoare a arborilor din afara fondului forestier, situați în Situl Valea Alceului;
 - Informarea periodică a tuturor proprietarilor, administratorilor de resurse și a autorităților locale cu privire la necesitatea menținerii arborilor din afara fondului forestier, situați în Situl Valea Alceului;
 - Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru cartarea pâlcurilor de arbori existente, întocmirea de material informativ bazate de hărți și utilizarea acestora în activitățile de informare.
- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru crearea de noi pâlcuri și aliniamente de arbori din specii autohtone repede crescătoare -plop, salcie et cetera.
- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru sprijinirea autorităților locale în vederea derulării activităților de management a câinilor și pisicilor fără stăpân.
- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru creșterea suprafeței de pajiște la minim 1800 ha.
- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru izolarea stâlpilor pentru transportul energiei electrice.
- Încheierea unui protocol de colaborare cu asociațiile de vânatoare în vederea emiterii autorizațiilor de vânatoare la cioara de semănătură doar în afara perioadei 15 februarie – 15 octombrie, interzicerea vânătorii la și în apropierea -<200m- coloniilor de cuibărit și zonelor umede - Figura 10 din Anexa 1.
- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru creșterea procentului de pajiște utilizată ca fânează.
- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru realizarea lucrărilor de reconstrucție ecologică a pajiștilor umede și sărăturate prin obturarea canalelor de desecare de pe aceste pajiști, fără a se periclita integritatea terenurilor agricole și a construcțiilor limitrofe.

II. SPECII DEPENDENTE DE TERENURI ARABILE

Erete vânător - *Circus cyaneus*, **Erete sur** - *Circus pygargus*, **Vânturel de seară** - *Falco vespertinus*, **Vânturel roșu** - *Falco tinnunculus*, **Șoim dunărean** - *Falco cherrug*, **Sfrâncioc roșiatic** - *Lanius collurio*, **Sfrâncioc cu frunte neagră** - *Lanius minor*, **Șerpar** - *Circaetus gallicus*, **Barză neagră** - *Ciconia nigra*, **Fâsă de câmp** - *Anthus campestris*, **Ciuf de pădure** - *Asio otus*, **Cioară de semănătură** - *Corvus frugilegus*, **Porumbel gulerat** - *Columba palumbus*, **Cocor** - *Grus grus*, **Egretă mare** - *Ardea alba*.

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
Terenuri arabile caracterizate printr-un mozaic de parcele de culturi de păioase și leguminoase perene, în alternanță cu vegetație lemnoasă arbustivă și arborescentă.	Suprafață teren agricol	2700	Maxim 1800 ha	Toate speciile
	Procente pe categorii de culturi	De determinat	Min 20% leguminoase perene sau mixturi cu iarbă Min 30 % păioase Min 10% pârloagă Maxim 20% porumb și floarea soarelui	Toate speciile.
	Gradul de acoperire cu vegetație lemnoasă - arborescentă	0,3%	0,5-1,0%	<i>Falco vespertinus</i> , <i>Falco tinnunculus</i> , <i>Falco columbarius</i> , <i>Lanius minor</i> , <i>Corvus frugilegus</i> , <i>Columba palumbus</i> , <i>Asio otus</i>
	Gradul de acoperire cu vegetație lemnoasă/arbustivă	De determinat la prima monitorizare	1-2%	<i>Lanius collurio</i> , <i>Lanius minor</i> , <i>Falco tinnunculus</i> , <i>Asio otus</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Falco columbarius</i>

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
	Suprafețe arabile incendiate anual	De determinat la prima monitorizare	0	Toate speciile
	Suprafețe arabile pe care au fost aplicate rodenticide	De determinat la prima monitorizare	0	<i>Circus cyaneus</i> , <i>Circus pygargus</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Falco tinnunculus</i> , <i>Asio otus</i> , <i>Circaetus gallicus</i> , <i>Ardea alba</i> , <i>Corvus frugilegus</i>

Măsurile de management:

- Proprietățile din sit, cu o suprafață mai mare de 100 ha vor fi cultivate anual cu următorul asortiment de categorii de culturi: minim 20% leguminoase perene sau mixturi cu iarbă, minim 30 % păioase, minim 10% pârlăoagă, maxim 20% porumb și floarea soarelui.
- Proprietățile din sit cu o suprafață mai mică de 100 ha vor fi cultivate, în următorii 10 ani, cu următorul asortiment de categorii de culturi: minim 20% leguminoase perene sau mixturi cu iarbă, minim 30 % păioase, minim 10% pârlăoagă, maxim 20% porumb și floarea soarelui.
- Menținerea vegetației lemnoase arborescente și arbustive de pe terenurile agricole.
- Îndepărtarea vegetației uscate de pe terenurile arabile, se va face doar prin cosit și adunat. Nu se permite incendierea.
- Utilizarea substanțelor chimice în agricultură se va face doar în condițiile și cantitățile specificate de producător
- Nu se permite folosirea rodenticidelor pe suprafețele agricole din Situl Valea Alceului.
- Utilizarea dispozitivelor de avertizare a faunei în timpul cositului și recoltatului cu utilaje.

Acțiuni de management:

- Inițierea, sprijinirea și promovarea proiectelor și programelor pentru realizarea plantațiilor și a perdelelor forestiere pe terenuri arabile, cu specii autohtone, specifice tipului stațional.

III. SPECII DEPENDENTE DE APE

Egretă mică - *Egretta garzetta*, **Stârc de noapte** - *Nycticorax nycticorax*, **Bătăuș** - *Philomachus pugnax*, **Fluierar de mlaștină** - *Tringa glareola*, **Vânturel de seară** - *Falco vespertinus*, **Rață roșie** - *Aythya nyroca*, **Buhai de baltă** - *Botaurus stellaris*, **Egretă mare** - *Egretta alba*, **Chirighiță cu obraz alb** - *Chlidonias hybridus*, **Stârc pitic** - *Ixobrychus minutus*, **Pescăraș albastru** - *Alcedo atthis*, **Lopătar** - *Platalea leucorodia*, **Țigănuș** - *Plegadis falcinellus*.

Habitatul	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
Ape dulci stătătoare, eutrofe, de mică adâncime și mlaștini cu vegetație submergentă, plutitoare, emergentă și vegetație specifică de țărm de exemplu stufăriș, densă și abundentă.	Suprafața luciului de apă a Lacului Livada și a bălții secundare	17 ha	17 ha	Toate speciile, Mai puțin <i>Alcedo atthis</i>
	Lungimea canalelor cu apă temporară – Figura 7 din Anexa 1	20 km	20 km	Toate speciile
	Suprafața habitatului acoperită cu vegetație emergentă: <i>Typha</i> , <i>Phragmites</i> și submergentă: <i>Nymphaea</i> , <i>Utricularia</i> și <i>Ceratophyllum</i> în balta secundară.	De determinat	Max 25%	Toate speciile
	Prezența vegetației lemnoase arborescente în apropiere	Prezență	Prezență	<i>Nycticorax nycticorax</i>
	Suprafața habitatului acoperită cu vegetație emergentă afectată de incendieri	0 ha	0 ha	Toate speciile

Habitatul	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
	Concentrația în nitriți și nitrați a apei	De determinat la prima monitorizare	Max 50 mg/l	Toate speciile

Măsurile și acțiunile de management:

- Menținerea suprafeței cumulate a luciului de apă și a stufărișului din Lacul livada și balta secundară, la nivelul celui din anul 2015 - 17 ha.
- Menținerea a 30% din suprafața luciului de apă, la o adâncime situată între 1 și 25 cm.
- Menținerea canalelor cu apă temporară, la nivelul anului 2015 - 20 km. – vezi Figura 7 din Anexa 1
- Menținerea zonelor de stufăriș existente. Interzicerea incendierii.
- Nu vor fi realizate lucrări hidrotehnice și de îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului apei din bălți, lacuri și canale.
- Menținerea vegetației forestiere existente, dealungul cursurilor de apă și a canalelor, în Situl Valea Alceului.
- Depozitarea deșeurilor doar în afara habitatelor acestor specii.
- Pescuitul sportiv se va desfășura doar în afara perioadei de cuibărit, 01 aprilie – 01 august, cu excepția lacului de la Livada de Bihor.
- Golirea periodică a Lacului Livada se va face în așa fel încât să se păstreze nivelul de apă existent în balta secundară.
- Interzicerea vânătoarei în zonele umede: cursul Crișului Repede, Râul Alceului, Lacul Livada de Bihor și în imediata vecinătate ale acestora -<200m, figura 10 din Anexa 1.
- Accesul la Lacul Livada de Bihor se va face în partea de nord a bălții, pentru prevenirea deranjului păsărilor acvatice – Figura 8 și Figura 9, cu excepția proprietarilor și administratorilor de terenuri.
- Lucrările de întreținere a canalelor de desecare se vor face eșalonat, cu menținerea a minim 7 canale neafectate la fiecare 3 ani.

Activități specifice:

- Derularea de activități de conștientizare cu privire la utilizarea resturilor vegetale din agricultură și zootehnie ca alternative la depozitarea lor ilegală în bălți și canale.
- Monitorizarea amenajărilor industriale existente în preajma bălții secundare a Lacului Livada în vederea eliminării poluării cu ape sulfuroase.
- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru plantarea de șiruri de subarbuști, paralele cu DJ 797 pe raza sitului.
- Încheierea unui protocol de colaborare cu Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare Filiala Bihor, pentru
 - elaborarea unui plan de acțiune în vederea eșalonării lucrărilor de întreținere a canalelor de desecare, astfel încât să se, se

- minimizeze impactul negativ asupra valorilor de biodiversitate;
- Identificarea celor mai bune soluții tehnice de întreținere a canalelor astfel încât să se minimizeze impactul negativ asupra valorilor de biodiversitate, de exemplu: decolmatarea de pe o singură latură a canalului, et cetera.;
- Marcarea pe teren a zonelor de acces a turiștilor la Lacul Livada de Bihor.
- Realizarea de amenajări specifice pentru restricționarea circulației pe drumul de pământ din dreptul coloniei de păsări de lângă Lacul Livada de Bihor - figura 8 și figura 9 din Anexa 1.

Planul de Monitorizare

Valoarea de conservare	Întrebarea de monitorizare	Indicator	Situția de referință -2014-	Sursa de verificare a datelor	Metoda de monitorizare	Cine efectuează monitorizarea	Monitorizarea implementării Planului de management – direcția de management-	Perioada de monitorizare	Zile-om necesare pentru un an		Frecvența de monitorizare
									Mini m	Opti m	
Monitorizarea biodiversității											
Păsări de pajiști	Păsările de pajiști se mențin în stare bună?	Efective pe specii	Tabelul 8 din Planul de Management	raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	1.1.	Tot anul	90	120	anual
		Starea de conservare pe specii		raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	1.1.	Tot anul			anual
Se mențin condițiile necesare pentru păsările de pajiști?	Se mențin condițiile necesare pentru păsările de pajiști?	Suprafața pajiștilor naturale sau seminaturale	670	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger	1.1.	Tot anul	1	1	anual
		Nivelul de încărcare cu Unitate Vită Mare a pajiștilor	De determinat la prima monitorizare	Registrul fermierilor	Extragere date	Specialist arii protejate	1.1.	Tot anul	1	1	anual
		% acoperire cu vegetație forestieră /arborescentă	0,3%	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger	1.1.	Tot anul	1	1	Din 3 în 3 ani
		% acoperire cu vegetație arbustivă	De determinat la prima monitorizare	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger	1.1.	Tot anul	1	1	Din 3 în 3 ani

Păsări de arabile	Păsările de arabile se mențin în stare bună?	Efective pe specii	Tabelul 8 din Planul de Management	raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	1.3.	Sezon de vegetație	*	*	anual
		Starea de conservare pe specii		raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	1.3.	Sezon de vegetație			anual
	Se mențin condițiile necesare pentru păsările de arabile?	Procente pe categorii de culturi	De determinat	Registru fermei	Extragere date	Specialist arii protejate	1.3.	Tot anul	1	1	Anual
		Gradul de acoperire cu vegetație lemnoasă /arborescentă	0,3%	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger	1.3.	Tot anul	1	1	Din 3 în 3 ani
		Gradul de acoperire cu vegetație lemnoasă /arbustivă	De determinat la prima monitorizare	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger	1.3.	Tot anul	1	1	Din 3 în 3 ani
Păsări de habitate umede	Păsările de habitate umede se mențin în stare bună?	Efective pe specii	Tabelul 8 din Planul de Management	raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	1.4.	Sezon de vegetație	*	*	anual
		Starea de conservare pe specii		raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	1.4.	Sezon de vegetație			anual
	Se mențin condițiile necesare pentru păsările de habitate umede?	Suprafața luciului de apă	17ha	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger	1.4.	Tot anul	1	1	anual
Monitorizarea acțiunilor de management											
-	S-au realizat acțiunile de management propuse prin planul de management?	Minim 1 proiect pentru izolarea stâlpilor	0	Proces verbal de recepție	Extragere date	Specialist arii protejate	1.1.	Tot anul	1	1	anual

-	S-au realizat acțiunile de management propuse prin planul de management?	Minim 5 ha pajiște umedă refăcută	0	Proces verbal de recepție	Extragere date	Specialist arii protejate	1.1.	Tot anul	1	1	anual
-		Minim 2 protocoale cu asociațiile de vânătoare	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	1.2.	Tot anul			anual
-		Minim 1 km de perdele forestiere noi	0	Proces verbal de recepție	Extragere date	Specialist arii protejate	1.3.	Tot anul			anual
-		1 protocol cu Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare Filiala Bihor	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	1.4.	Tot anul			anual
-		km subaruști pe marginea DJ 797	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	1.4.	Tot anul			anual
-		amenajari de restricționare a accesului	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	1.4.	Tot anul			anual
-		1 Strategie de comunicare	0	Proces verbal de recepție	Extragere date	Specialist arii protejate	2.1.	Tot anul			anual
-		Minim 1 punct de informare funcțional	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	2.2.	Tot anul			anual
-		Minim 2 ore pe săptămâna la dispoziția factorilor interesați	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	2.2.	Tot anul			anual
-		Minim 2 campanii de informare	0	Proces verbal de recepție	Extragere date	Specialist arii protejate	2.3.	Tot anul			anual

-	S-au realizat acțiunile de management propuse prin planul de management?	0 strategii locale/regionale elaborate fără participarea Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor sau a custodelui	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	2.4.	Tot anul	1	1	anual
-		Minim 5 evenimente educative	0	Proces verbal de recepție	Extragere date	Specialist arii protejate	2.5.	Tot anul			anual
-		0 planuri/proiecte neconforme cu Planul de management realizate	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.1.	Tot anul			anual
-		Minim 3 persoane cu contract permanent de muncă	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.2.	Tot anul			anual
-		Acoperirea necesarului financiar pentru direcțiile cu prioritatea 1	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.2.	Tot anul			anual
-		Minim 3 persoane instruite	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.3.	Tot anul			anual
-		Cel puțin 5 parteneriate	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.4.	Tot anul			anual
-		Un plan de lucru pe an	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.5.	Tot anul			anual
-		Cel puțin o evaluare a eficienței managementului pe an	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	4.2.	Tot anul			anual

-	S-au realizat acțiunile de management propuse prin planul de management?	Cel puțin o analiză a rezultatelor monitorizării pe an	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	4.3.	Tot anul	1	1	anual
---	--	--	---	----------------------	----------------	---------------------------	------	----------	---	---	-------